

Πανεπιστήμιο Αθηνών
Εργαστήριο Ευρωπαϊκής
Ενοποίησης και Πολιτικής
(ΕΕΕΠ)
eeep.pspa.uoa.gr
Email: newsletter_eeep@pspa.uoa.gr
Τηλ: 2103689535.

Ελληνικό Κέντρο
Ευρωπαϊκών Μελετών

Ενημερωτικό Δελτίο

για τις

ΕΥΡΩΠΑΪΚΕΣ ΕΞΕΛΙΞΕΙΣ

Τεύχος 36, Ιανουάριος 2008.

ΚΩΔΙΚΟΣ: 6029

Π.Κ. Ιωακειμίδης, «Απολογισμός και προκλήσεις για την Ε.Ε.» 3

Επισκόπηση 4

- Ε.Ε.-Κόσσοβο
- Συνθήκη της Λισσαβώνας
- Διάφορα

ΑΠΟΨΕΙΣ

- Π.Κ. Ιωακειμίδης, «Οι προοπτικές της Ευρώπης» 10

Φάκελος: Η Προεδρία της Σλοβενίας 13

Παρακολούθηση των εκθέσεων διεθνών οργανισμών,
μη κυβερνητικών οργανώσεων και της επιστημονικής έρευνας για
την ελληνική οικονομία και την Ε.Ε. 21

- Διοικητική σύγκλιση – Μια Αποτίμηση των άριστων πρακτικών της Ε.
Επιτροπής για την μεταφορά της νομοθεσίας της Ε.Ε. στη Γαλλία,
τη Γερμανία, την Ιταλία, τη Σουηδία και την Ελλάδα.

Τύπος 22

- Ελληνικός
- Ξένος

Τεκμηρίωση 24

- "Cyprus: Reversing the drift to partition executive summary and
recommendations"
- Επισκόπηση Έρευνας

Εκδηλώσεις 31

**ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΟΠΟΙΗΣΗΣ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΑΘΗΝΩΝ (ΕΕΕΠ)
Τμήμα Πολιτικής Επιστήμης και Δημόσιας Διοίκησης
Τομέας Διεθνών και Ευρωπαϊκών Σπουδών**

Το Εργαστήριο Ευρωπαϊκής Ενοποίησης και Πολιτικής (ΕΕΕΠ) ιδρύθηκε το Νοέμβριο του 2002 στο Τμήμα Πολιτικής Επιστήμης και Δημόσιας Διοίκησης της Σχολής Νομικών, Οικονομικών και Πολιτικών Επιστημών του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών.

Το Εργαστήριο έχει ως αποστολή ανάμεσα σε άλλα:

- τη συστηματική παρακολούθηση, ανάλυση, ερμηνεία και αξιολόγηση των εξελίξεων στον Ευρωπαϊκό χώρο,
- τη συνεργασία και ανταλλαγή επιστημονικών γνώσεων με άλλα ακαδημαϊκά ή ερευνητικά ιδρύματα στην Ελλάδα και το εξωτερικό και
- τη συμμετοχή σε εθνικά, κοινοτικά ή διεθνή προγράμματα

Διευθυντής Εργαστηρίου: Καθηγητής Πάνος Καζάκος

Υπεύθυνη Ερευνητικής και Διαχειριστικής Στήριξης Εργαστηρίου: Σοφία Μιχαλάκη

Επιστημονικό Συμβούλιο: Π. Κ. Ιωακειμίδης, Π. Καζάκος, Ν. Μαραβέγιας, Μ. Τσινισιζέλης, Λ. Τσουκάλης, Κ. Υφαντής, Ι. Υφαντόπουλος, Π. Βαρβαρούσης, Σ. Βέρνυ, Ε. Δούση, Κ. Μπότσιου

Με το Εργαστήριο συνεργάζονται επίσης μέλη ΔΕΠ άλλων Πανεπιστημίων

**ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ
(ΕΚΕΜ), Ξενοφώντος 4, 105 57 Αθήνα**

Το Ελληνικό Κέντρο Ευρωπαϊκών Μελετών ιδρύθηκε το 1988 ως ανεξάρτητο ερευνητικό κέντρο, θεσμικά εποπτευόμενο από το Υπουργείο Εξωτερικών. Κύρια αποστολή του είναι η μελέτη και έρευνα των θεμάτων της Ευρωπαϊκής Ενοποίησης και γενικότερα του Ευρωπαϊκού χώρου και αυτών που συνδέονται με τη συμμετοχή και το έργο της Ελλάδας στην Ευρωπαϊκή Ένωση καθώς και των γενικότερων θεμάτων της Ελληνικής εξωτερικής πολιτικής. Στην τρέχουσα περίοδο, το Ε.Κ.Ε.Μ. αποδίδει ιδιαίτερη σημασία στα θέματα της διεύρυνσης της Ευρωπαϊκής Ένωσης, στη συζήτηση για το "Μέλλον της Ευρώπης" και την Ευρωπαϊκή Συνταγματική Συνθήκη, την ανάπτυξη της Κοινής Πολιτικής Ασφάλειας και Άμυνας (ΚΠΑΑ), την ευρωπαϊκή προοπτική της Τουρκίας, τις εξωτερικές θεσμικές σχέσεις της Ένωσης, καθώς και γενικότερα την προσαρμογή της Ελλάδας στο μεταβαλλόμενο ευρωπαϊκό περιβάλλον. Επιπλέον στις ερευνητικές προτεραιότητες του Ε.Κ.Ε.Μ. εντάσσονται σταδιακά και ζητήματα γενικότερης διεθνούς πολιτικής, όπως οι διατλαντικές σχέσεις, οι προοπτικές της διεθνούς οικονομίας, καθώς και ζητήματα διεθνούς και περιφερειακής ασφάλειας.

Μηνιαία Έκδοση

Ιδιοκτήτης: Εργαστήριο Ευρωπαϊκής Ενοποίησης και Πολιτικής, Αιόλου 42-44, 105 60 Αθήνα

Εκδότης: Πάνος Καζάκος, Διευθυντής Εργαστηρίου Ευρωπαϊκής Ενοποίησης και Πολιτικής
Αιόλου 42-44, 105 60 Αθήνα

Επιστημονικός Υπεύθυνος Δελτίου: Καθηγητής Π. Κ. Ιωακειμίδης

Συντακτική ομάδα: Δρ. Άννα Βαλλιανάτου (υπεύθυνη σύνταξης), Κλεοπάτρα Ματσουκά.

Στο τεύχος αυτό συνεργάστηκε επίσης η Μάρω Λαγκαδινού.

Για τυχόν παρατηρήσεις και σχόλια: 2103689535, newsletter_eeep@pspa.uoa.gr

Η έκδοση γίνεται σε συνεργασία με το Ελληνικό Κέντρο Ευρωπαϊκών Μελετών (ΕΚΕΜ).

Π.Κ. Ιωακειμίδης, Καθηγητής Πανεπιστημίου Αθηνών και μέλος του Δ.Σ. του ΕΛΙΑΜΕΠ.

«Απολογισμός και προκλήσεις για την Ε.Ε.»

Στο χρόνο που πέρασε η Ένωση φάνηκε πρώτα απ' όλα ότι μπορεί να ξεπεράσει τη μεγάλη θεσμική κρίση και εσωστρέφεια που ξέσπασε με την απόρριψη του Ευρωπαϊκού Συντάγματος. Ειδικότερα, η Ένωση έχει ήδη υπογράψει μια νέα Συνθήκη (Συνθήκη της Λισαβώνας), η οποία βεβαίως θα πρέπει να επικυρωθεί από το σύνολο των κρατών-μελών προκειμένου να τεθεί σε εφαρμογή το 2009. Η νέα αυτή Συνθήκη, αν και λιγότερο φιλόδοξη από το Ευρωπαϊκό Σύνταγμα, αναδιατάσσει για πρώτη φορά σε σημαντικό βαθμό το πολιτικό σύστημα της Ένωσης έπειτα από πενήντα χρόνια λειτουργίας. Το 2007 η Ευρωπαϊκή Ένωση γιόρτασε, ως γνωστόν, τα πεντηκοστά γενέθλιά της ως Ένωση των είκοσι επτά κρατών-μελών, αφού μέσα στο 2007 δύο χώρες, Βουλγαρία και Ρουμανία, προσχώρησαν στην Ένωση, δημιουργώντας, μεταξύ άλλων, κοινά ευρωπαϊκά σύνορα για την Ελλάδα. Το σημαντικότερο ίσως είναι ότι τώρα η Ένωση μπορεί να στρέψει την προσοχή της σε άλλη θεματολογία που ενδιαφέρει πιο άμεσα τους Ευρωπαίους πολίτες. Από την άποψη αυτή, είναι ενδιαφέρον ότι, παρά τη διεθνή χρηματοπιστωτική αναταραχή, η ευρωπαϊκή οικονομία έχει καταγράψει θετικές επιδόσεις. Η «στρατηγική της Λισαβώνας» για τη βελτίωση της ανάπτυξης, ανταγωνιστικότητας και απασχόλησης στην Ένωση φαίνεται να αποδίδει. Τα τελευταία δύο χρόνια δημιουργήθηκαν 6,5 εκατ. νέες θέσεις απασχόλησης στην Ευρωπαϊκή Ένωση, ενώ ακόμη 5 εκατ. θέσεις εκτιμάται ότι θα δημιουργηθούν μέχρι το τέλος του 2009. Ο συνολικός ρυθμός ανάπτυξης στην ευρωζώνη έφθασε στο αξιοπρόσεκτο 2,25%. Ακόμη είναι ιδιαίτερα σημαντικό ότι μέσα στο 2007 η Ένωση έλαβε τις σοβαρότερες αποφάσεις για την αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής. Μέσα στον χρόνο που έρχεται η Ένωση έχει να αντιμετωπίσει σοβαρές προκλήσεις με άμεση αυτή της διαχείρισης της ανεξαρτητοποίησης του Κοσόβου.

Και βέβαια στο δεύτερο εξάμηνο του νέου έτους η προεδρία (του Συμβουλίου) της Ένωσης θα περάσει στη Γαλλία του Ν. Σαρκοζί με ό,τι μπορεί να σημαίνει αυτό...

ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΗ

Ε.Ε.-ΚΟΣΣΟΒΟ

Το αδιέξοδο στο θέμα του Κόσσοβου

Η 10^η Δεκεμβρίου 2007 είναι πλέον παρελθόν και το αδιέξοδο στο θέμα του Κόσσοβου παραμένει άλυτο. Χαρακτηριστικό του αδιεξόδου ήταν το αστείο που κυκλοφορούσε τελευταία στους διπλωματικούς κύκλους: «τί έρχεται μετά την 10^η Δεκεμβρίου 2007; Η 11^η Δεκεμβρίου». Η Τρόικα απέτυχε παταγωδώς να βρει λύση για το μελλοντικό καθεστώς του Κόσσοβου, με αποτέλεσμα η τελική έκθεση να παραδοθεί στον ΟΗΕ πολύ πριν την καταληκτική ημερομηνία της 10^{ης} Δεκεμβρίου. Με την αποτυχία αυτή κλείνει ένα κεφάλαιο για το Κόσσοβο και ανοίγει ένα άλλο. Ένα κεφάλαιο που θα επιφέρει ανακατατάξεις και πιθανόν επεισόδια βίας στην περιοχή, αλλά που δεν αναμένεται σε καμία περίπτωση να επιφέρει γεγονότα όπως αυτά της δεκαετίας του '90. Το Κόσσοβο είναι το τελευταίο κομμάτι στο πάζλ της πρώην Γιουγκοσλαβίας. Σε αντίθεση όμως με τις 6 δημοκρατίες που προέκυψαν από τον διαμελισμό της, το Κόσσοβο δεν ήταν ποτέ δημοκρατία αλλά διοικητική περιφέρεια και μάλιστα με μεγάλη σημασία για τους Σέρβους. Οι τελευταίοι ηγέτες της Σερβίας παραχώρησαν μεγάλο βαθμό αυτονομίας στην επαρχία, οι Αλβανοί όμως, που αποτελούν το 90% του πληθυσμού του Κόσσοβου, επιθυμούν διακαώς μόνο ανεξαρτησία. Αυτό θα γινόταν μετά την 10^η Δεκεμβρίου 2007, η διεθνής κοινότητα όμως προέτρεψε τους Κοσσοβάρους να περιμένουν μέχρι τις Προεδρικές εκλογές στην Σερβία που έλαβαν χώρα στις 20 Ιανουαρίου και θα επαναληφθούν στις 3 Φεβρουαρίου. Η προσπάθεια που

καταβάλλεται να αντικατασταθεί η αποστολή των Ηνωμένων Εθνών από μια Ευρωπαϊκή αποστολή είναι μεγάλη και ταυτόχρονα εξαιρετικά δύσκολη. Σύμφωνα με την απόφαση 1244 του Συμβουλίου Ασφαλείας του ΟΗΕ, το Κόσσοβο είναι μέρος της Γιουγκοσλαβίας, της οποίας διάδοχο κράτος είναι η Σερβία. Επομένως νομικά η Σερβία και η Ρωσία έχουν το δικαίωμα με το μέρος τους. Από την άλλη πλευρά όμως, η απόφαση για το τί μέλλει γενέσθαι είναι πολιτική και όχι νομική. Εάν το Κόσσοβο κηρύξει την ανεξαρτησία του, είναι πολύ πιθανόν να το αναγνωρίσουν οι ΗΠΑ, αρκετά κράτη-μέλη της Ε.Ε. και πολλές μουσουλμανικές χώρες. Σε αυτή την περίπτωση ο Σερβικός στρατός θα είναι έτοιμος να επέμβει ανά πάσα στιγμή στο Κόσσοβο εάν ξεσπάσει βία στην επαρχία και η KFOR αδυνατεί να προστατεύσει το Σερβικό πληθυσμό. Αυτή ήταν μια από τις αποφάσεις που πήρε η Βουλή των Σέρβων σε μια δραματική συνεδρίαση που έλαβε χώρα στις 26 Δεκεμβρίου 2007. Η Σερβία παίζει το τελευταίο της χαρτί απειλώντας να έρθει σε ρήξη με τη Δύση και να προσχωρήσει στο Ρωσικό στρατόπεδο. Σε μια από τις πιο δραματικές συνεδριάσεις στην ιστορία της, η Βουλή του Βελιγραδίου υιοθέτησε το ψήφισμα «σωτηρίας του Κόσσοβου», το οποίο προβλέπει πάγωμα των σχέσεων με το ΝΑΤΟ, στρατιωτική ουδετερότητα της Σερβίας, επανεξέταση των διπλωματικών σχέσεων με όσες χώρες αναγνωρίσουν το Κόσσοβο, ακόμα και μη υπογραφή του Συμφώνου Σύνδεσης και Σταθερότητας με την Ε.Ε., που είναι προγραμματισμένο για τον Ιανουάριο και που προωθεί η Σλοβενική Προεδρία. Ο Πρόεδρος Tadic τόνισε πως η Σερβία θα θεωρήσει άκυρη κάθε μονομερή

αναγνώριση του Κόσσοβου εκτός του πλαισίου του Συμβουλίου Ασφαλείας του ΟΗΕ.

Την ίδια ώρα οι ΗΠΑ ασκούν εντονότερες πιέσεις προς τις ευρωπαϊκές πρωτεύουσες του ΝΑΤΟ, προκειμένου να διασφαλίσουν την παραμονή των δυνάμεων της ατλαντικής συμμαχίας στο Κόσσοβο και μετά την ανεξαρτησία του από το Βελιγράδι. Το ΝΑΤΟ ανησυχεί για το domino των αντιδράσεων που θα προκαλέσει η ανακήρυξη της ανεξαρτησίας από την Αλβανική πλειοψηφία. Η Ουάσιγκτον, που έχει ήδη δεσμευτεί να αναγνωρίσει αμέσως ένα ανεξάρτητο Κόσσοβο, αναμένει την τελική στάση της Ελλάδας, της Ισπανίας, της Σλοβενίας και της Ρουμανίας, οι οποίες ανησυχούν για τις επιπτώσεις της ανεξαρτησίας της επαρχίας, έστω και υπό διεθνή επιτήρηση. Μετά την κατάρρευση και του τελευταίου γύρου συνομιλιών, η Ρωσία παραμένει δεσμευμένη στην απόφασή της να μη δεχτεί λύση στην οποία δε θα συμφωνεί το Βελιγράδι και καλεί σε συνέχιση των διαπραγματεύσεων ενώ παράλληλα απειλεί με βέτο το Συμβούλιο Ασφαλείας του ΟΗΕ. Παράλληλα, τα κράτη-μέλη της Ε.Ε. φαίνεται να δείχνουν τον δρόμο της ανεξαρτησίας στο Κόσσοβο. Το Η.Β. είναι έτοιμο να αναγνωρίσει την ανεξαρτησία του Κόσσοβου, όπως διέμηνυσε μέσω του υπουργού Εξωτερικών της χώρας David Miliband. Το Η.Β. παρείχε πλήρη υποστήριξη στις προσπάθειες της τρόικας για την εξεύρεση συμβιβασμού αλλά μετά και την κατάρρευση του τελευταίου γύρου συνομιλιών, το υπάρχον status quo δε μπορεί πλέον να διατηρηθεί. Σύμφωνα με το Βρετανό υπουργό Εξωτερικών, η Ε.Ε. πρέπει να προωθήσει τη σταθερότητα στα Βαλκάνια, όπου υπάρχουν χώρες που επιθυμούν να γίνουν μέλη της Ε.Ε. Ο ίδιος πιστεύει ότι πιθανή

ανεξαρτητοποίηση του Κόσσοβου δεν θα προκαλέσει το φαινόμενο domino στην υπόλοιπη Ευρώπη (Καταλωνία, χώρα των Βάσκων, Β.Ιρλανδία) επειδή η περίπτωση της επαρχίας είναι μοναδική. Ισχύει όμως πραγματικά κάτι τέτοιο;

Γιατί το θέμα του Κόσσοβου απασχολεί και χώρες που δεν έχουν καμία σχέση με την περιοχή; Τι ακριβώς φοβάται η διεθνής κοινότητα και είναι δυνατόν η πιθανή ανεξαρτητοποίηση του Κόσσοβου να ανοίξει 'το κουτί της Πανδώρας'; Η αλήθεια είναι ότι από την χώρα των Βάσκων έως τον Καύκασο και από το τουρκικό Κουρδιστάν ως την Παπούα, υπάρχουν τουλάχιστον 7 περιοχές στον πλανήτη που περιμένουν την ανεξαρτητοποίηση του Κόσσοβου για να πάρουν σειρά. Την ίδια ώρα τα βλέμματα είναι στραμμένα και στην Ρεπούμπλικα Σέρμπσκα, η οποία καλύπτει το 49% της έκτασης της Βοσνίας-Ερζεγοβίνης, και έχει αποσχιστικές τάσεις. Ενδεικτικό αυτής της τάσης, είναι νούμερα πρόσφατης δημοσκόπησης. Σύμφωνα με αυτή, το 77% των Σέρβων της Βοσνίας επιθυμούν απόσχιση εάν ανεξαρτητοποιηθεί το Κόσσοβο. Φόβοι όμως για πιθανές αναταραχές στο εσωτερικό τους, μετά την ανεξαρτητοποίηση του Κόσσοβου, φοβούνται και κράτη-μέλη της Ε.Ε. Ανάμεσά τους, η Ελλάδα, η Κύπρος και το Βέλγιο. Η Ελλάδα δεν επιθυμεί σε καμία περίπτωση ένα ανεξάρτητο Κόσσοβο καθώς στο βόρειο τμήμα της κατοικεί μεγάλος αριθμός Μουσουλμάνων και η Τουρκική πλευρά θέτει συνεχώς θέμα Τουρκικής μειονότητας. Στην Κύπρο το πρόβλημα είναι πιο σοβαρό λόγω της ιδιαιτερότητας του νησιού. Ένα ανεξάρτητο Κόσσοβο θα μπορούσε να ξεσηκώσει την Τουρκοκυπριακή πλευρά με σκοπό να απαιτήσει την δημιουργία ανεξάρτητου κράτους. Και στο Βέλγιο όμως η

κατάσταση είναι αρκετά επικίνδυνη εάν λάβει κανείς υπόψη του ότι χρειάστηκαν σχεδόν 6 μήνες για να αποκτήσουν οι Βρυξέλλες κυβέρνηση μετά τις τελευταίες εκλογές και αυτό λόγω διαφορών που υπάρχουν ανάμεσα στους Γαλλόφωνους και τους Φλαμανδόφωνους.

Ο Hashim Thaci μπορεί να υποσχέθηκε στον λαό του Κόσσοβου την διακήρυξη της ανεξαρτησίας αμέσως μετά τη 10^η Δεκεμβρίου, ωστόσο, οι επόμενες κινήσεις του θα εξαρτηθούν από δύο παράγοντες. Ο πρώτος είναι η στάση των κρατών-μελών της Ε.Ε. και εάν αυτές είναι στο σύνολό τους έτοιμες να αναγνωρίσουν ένα ανεξάρτητο Κόσσοβο. Ο δεύτερος είναι οι Προεδρικές εκλογές στη Σερβία. Από την πλευρά, οι Ευρωπαίοι ετοιμάζουν τη μεγαλύτερη στα χρονικά αποστολή της Ε.Ε., η οποία θα αντικαταστήσει την πολιτική διοίκηση του ΟΗΕ στο Κόσσοβο και θα είναι υπεύθυνη για τον τομέα της δικαιοσύνης και της αστυνομίας στην περιοχή. Η Σερβία, η οποία όπως και η Ρωσία επιμένει ότι οποιαδήποτε απόφαση παρθεί για το τελικό καθεστώς του Κόσσοβου πρέπει να γίνει μέσα στο Συμβούλιο Ασφαλείας του ΟΗΕ, έκανε ήδη μια πρώτη δυναμική κίνηση κατά των σχεδίων της διεθνούς κοινότητας. Στην Σύνοδο του ΟΑΣΕ στη Μαδρίτη στις 30 Νοεμβρίου, οι Σέρβοι μπλόκαραν μια πρόταση για την παράταση της θητείας της αποστολής του ΟΑΣΕ στο Κόσσοβο, με την αιτιολογία ότι η παρουσία οποιουδήποτε διεθνούς οργανισμού στο Κόσσοβο, πρέπει να είναι σύμφωνη με το διεθνές δίκαιο και να έχει την συγκατάθεση του Συμβουλίου Ασφαλείας του ΟΗΕ. Έτσι λοιπόν ο Thaci, θα πρέπει να λάβει σοβαρά υπόψη του και τις κινήσεις της Σερβίας, προτού προβεί σε δηλώσεις σχετικά με την ανεξαρτητοποίηση της Σέρβικης επαρχίας. Ο Κοσσοβάρος Πρωθυπουργός

δήλωσε πως θα προχωρήσει στην ανακήρυξη της ανεξαρτησίας αμέσως μετά τις προεδρικές εκλογές, δηλαδή στις 20 Ιανουαρίου. Από την πλευρά του ο Σέρβος Πρωθυπουργός Vojislav Kostunica έχει δηλώσει πως θα προχωρήσει σε οικονομικό και ενεργειακό εμπάργκο στο Κόσσοβο μετά την πιθανή ανεξαρτητοποίηση και σε διακοπή των διπλωματικών σχέσεων με όσες χώρες αναγνωρίσουν ένα ανεξάρτητο Κόσσοβο. Η Κοσσοβαρική ηγεσία θα πρέπει επίσης να υπολογίζει ότι θα χάσει το βόρειο τμήμα της διαιρεμένης πόλης Mitrovica, το οποίο κατοικείται από Σέρβους του Κόσσοβου και βρίσκεται υπό Σερβική διοίκηση. Την ίδια ώρα η Ε.Ε., αν και ακόμα διχασμένη με το θέμα του Κόσσοβου, έκανε ένα πρώτο βήμα προσέγγισης στη Σερβία, παραχωρώντας της, πριν από ένα μήνα περίπου, προενταξιακή οικονομική βοήθεια ύψους 1 δις ευρώ, τη μεγαλύτερη που της έχει δοθεί ποτέ από τις Βρυξέλλες.

Ο αρμόδιος Επίτροπος για την διεύρυνση της Ε.Ε. Olli Rehn δήλωσε ότι η τελική απόφαση για το καθεστώς του Κόσσοβου δεν θα παρθεί νωρίτερα από την άνοιξη του 2008. Η απόφαση αναβάλλεται ως τότε και συνέχισε λέγοντας ότι είναι βέβαιος πως οι συζητήσεις για το μελλοντικό καθεστώς της Σερβικής επαρχίας θα συνεχιστούν και πως η Ε.Ε. είναι έτοιμη να εργαστεί πάνω σε μια αμοιβαία αποδεκτή πρόταση. Ο Rehn με αυτή του την κίνηση έσπενσε να ξεκαθαρίσει ότι η Ένωση θα καθυστερήσει την τελική της απόφαση έως ότου λάβουν χώρα οι εκλογές. Η καθυστέρηση της απόφασης μέχρι την άνοιξη, σημαίνει ότι η επόμενη Σύνοδος Κορυφής στις 28 και 29 Μαρτίου στην Σλοβενία θα είναι καθοριστική για το μέλλον του Κόσσοβου.

ΣΥΝΘΗΚΗ ΤΗΣ ΛΙΣΣΑΒΩΝΑΣ

Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο: η νέα Συνθήκη θα κάνει την Ένωση πιο δημοκρατική.

Η Συνταγματική Επιτροπή του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου ενέκρινε τη Συνθήκη της Λισσαβώνας, με 9 ψήφους υπέρ και 6 κατά στις 23 Ιανουαρίου 2008 επισημαίνοντας ότι αυτή η Συνθήκη είναι ξεκάθαρη και αναγνώσιμη. Η Ένωση θα γίνει πιο δημοκρατική και σε θέση να ανταποκριθεί στις απαιτήσεις του μέλλοντος. Στην έκθεση που συνόδευε την ψηφοφορία ο Ισπανός ευρωβουλευτής Iñigo Mendez de Vigo και ο Βρετανός ευρωβουλευτής Richard Corbett επεσήμαναν τα σημαντικά θετικά χαρακτηριστικά της Συνθήκης που υιοθετήθηκε από τους ευρωπαίους ηγέτες στις 13 Δεκεμβρίου 2007. Σύμφωνα με την έκθεση, η νέα Συνθήκη θα κάνει την Ε.Ε. περισσότερο δημοκρατική ενισχύοντας το ρόλο του Ευρωπαϊκού και των εθνικών κοινοβουλίων και ενδυναμώνοντας τα δικαιώματα των πολιτών μέσω του Χάρτη των Θεμελιωδών δικαιωμάτων που επισυνάπτεται στη Συνθήκη. Από την άλλη πλευρά, οι ευρωβουλευτές άσκησαν κριτική στις ειδικές ρυθμίσεις για το Ηνωμένο Βασίλειο και την Ιρλανδία στον τομέα της αστυνομικής συνεργασίας καθώς και στις εξαιρέσεις (opt-outs) του Η.Β. και της Πολωνίας από το Χάρτη των Θεμελιωδών δικαιωμάτων. Οι ευρωβουλευτές μίλησαν θετικά για τους πιο αποτελεσματικούς κανόνες στη λήψη αποφάσεων μεταξύ των θεσμών της Ε.Ε. και για το ότι η Συνθήκη έχει ορίσει πιο ξεκάθαρα σε ποιους τομείς πολιτικής πρέπει η Ένωση να επικεντρωθεί. Από την άλλη πλευρά, οι ευρωβουλευτές εξέφρασαν τη δυσανεξία τους για το ότι η Συνθήκη της Λισσαβώνας δεν έχει

τη μορφή ενός Συντάγματος, όπως η Ευρωπαϊκή Συνταγματική Συνθήκη. Επισημάνθηκε ότι το κείμενο της νέας Συνθήκης είναι λιγότερο αναγνώσιμο και ξεκάθαρο από το κείμενο της Συνταγματικής Συνθήκης, παρόλες τις αρχικές δηλώσεις των ευρωπαίων ηγετών για την επιθυμία τους να έχουν ένα βιβλίο κανόνων που θα είναι πιο προσιτό στους απλούς πολίτες. Οι ευρωβουλευτές σε μια προσπάθεια αντιμετώπισης αυτού του προβλήματος κάλεσαν τις εθνικές αρχές να προετοιμάσουν μικρές επεξηγηματικές εκδοχές της Συνθήκης ως μέρος των εκστρατειών πληροφόρησης πριν από τις διαδικασίες επικύρωσης σε μεμονωμένες χώρες. Τέλος, η Συνταγματική Επιτροπή του ΕΚ επεσήμανε ότι τα κράτη μέλη πρέπει να προσπαθήσουν να υιοθετήσουν αυτό το κείμενο έως τον Ιούνιο του 2009, πριν από τις επόμενες ευρωεκλογές.

ΔΙΑΦΟΡΑ

Gordon Brown: είναι αναγκαία μια ισχυρή ευρωπαϊκή δέσμευση.

Μιλώντας σε επιχειρηματίες στο Λονδίνο στις 14 Ιανουαρίου ο Πρωθυπουργός του Η.Β. Gordon Brown υπογράμμισε την ανάγκη για μια ισχυρή ευρωπαϊκή δέσμευση προκειμένου να διασφαλισθούν το εμπόριο, οι επιχειρήσεις και η απασχόληση πριν από τη δύσκολη μάχη για την επικύρωση της Συνθήκης της Λισσαβώνας στο Η.Β. Ο Βρετανός πρωθυπουργός επεσήμανε ότι η Ευρώπη είναι το κλειδί για την επιτυχία των επιχειρήσεων στο Η.Β. στέλνοντας ένα φιλοευρωπαϊκό μήνυμα πριν από τον πολιτικό αγώνα για επικύρωση της Συνθήκης της Λισσαβώνας με την αξιωματική αντιπολίτευση να ζητά τη διενέργεια δημοψηφίσματος. Όπως σχολιάστηκε¹ στόχος της κυβέρνησης είναι να πάρει τον επιχειρηματικό κόσμο

¹ Paul Reynolds, "Brown seeks to look beyond EU treaty", 14/1/200, BBC.

με το μέρος της και να προσπαθήσει να παρουσιάσει τη διεξαγωγή δημοψηφίσματος ως μια αναστάτωση για τη χώρα. Το κοινοβούλιο του Η.Β. θα συζητήσει τη νέα Συνθήκη της Ε.Ε. το Φεβρουάριο και το Μάρτιο του 2008. Όπως επεσήμανε ο Βρετανός πρωθυπουργός, το θεσμικό ζήτημα στο εσωτερικό της Ευρώπης έχει τώρα διευθετηθεί. Πρόσθεσε ότι η υπογραφή της Συνθήκης της Λισσαβώνας δίνει τη δυνατότητα να τεθούν οι προκλήσεις που έχουν μεγαλύτερη σημασία για τους ευρωπαίους πολίτες: η σταθερότητα, η ανάπτυξη, η ανταγωνιστικότητα και η απασχόληση. Η κυβέρνηση του Gordon Brown αποφάσισε τη μη διενέργεια ενός δημοψηφίσματος για τη Συνθήκη της Λισσαβώνας αλλά ο αρχηγός της αξιωματικής αντιπολίτευσης David Cameron ανακοίνωσε ότι θα υποβάλει το κείμενο σε λαϊκή ψηφοφορία εάν το κόμμα του έλθει στην εξουσία πριν επικυρωθεί η Συνθήκη από τα κράτη μέλη της Ε.Ε. Ο πρωθυπουργός του Η.Β. τάχθηκε εναντίον της αμφισβήτησης της συμμετοχής του Η.Β. στην Ε.Ε. καθώς αυτό θα έθετε σε κίνδυνο το εμπόριο, τις επιχειρήσεις και την απασχόληση. Ο Gordon Brown εξέφρασε την πεποίθηση ότι το Η.Β. πρέπει να παραμείνει δεσμευμένο στην Ευρώπη ώστε να είναι σε θέση να προωθήσει τις ουσιώδεις μεταρρυθμίσεις για το οικονομικό μέλλον της Ευρώπης και του Η.Β. Οι πρόσφατες οικονομικές αναταραχές αποτελούσαν μια κλήση αφύπνισης που ζητούσε από τα κράτη μέλη της Ε.Ε. να εργασθούν μαζί για να πάρουν τα απαραίτητα μέτρα και να συμβάλουν στη μακροχρόνια ενδυνάμωση της διεθνούς ικανότητας και στην εξασφάλιση μεγαλύτερης οικονομικής σταθερότητας. Επισημαίνεται ότι ο Gordon Brown έχει καλέσει στο Λονδίνο στο τέλος Ιανουαρίου τη Γερμανίδα καγκελάρια

Angela Merkel, το Γάλλο Πρόεδρο Nicolas Sarkozy και τον Ιταλό πρωθυπουργό Romano Prodi για να συζητήσουν την πιστωτική κρίση. Αναλυτικότερα, η συνάντηση θα εξετάσει πώς μπορούν όλοι να δουλεύουν μαζί για να αντιμετωπιστεί καλύτερα η οικονομική κατάσταση.

Οι απόψεις του Zapatero για την Ευρώπη².

Ο πρόεδρος της Ισπανικής κυβέρνησης Jose Luis Rodriguez Zapatero, ενώπιον του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, υποστηρίζει με αισιοδοξία ότι η Ευρωπαϊκή Ένωση θα καταφέρει να ελέγξει τις μεταναστευτικές ροές, να συνεργαστεί δικαστικά και αστυνομικά απέναντι στην τρομοκρατία, να ανοίξει τις εθνικές οικονομίες και να επεκτείνει τα κοινωνικά δικαιώματα.

Στις 28 Νοεμβρίου 2007 ο Jose Luis Rodriguez Zapatero για πρώτη φορά μίλησε ενώπιον του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, προσκεκλημένος σε μια συζήτηση για το μέλλον της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Εκεί παρουσιάστηκε ως ο πρόεδρος μιας χώρας «βαθιά εξευρωπαϊσμένης».

Στην ομιλία του, αφού πρώτα έθιξε ότι η Ισπανία «χρωστά πολλά στην Ευρώπη», υποστήριξε μια κοινωνική ένωση αξιών με πολιτική ουσία και αποτελεσματικότητα, ανοιχτή στον κόσμο και με μία κοινή πολιτική άμυνας που θα της επιτρέπει να παρεμβαίνει «δραστικά και αυτόνομα» για να διατηρήσει τη διεθνή ειρήνη και ασφάλεια.

Μεγάλο μέρος της ομιλίας του αφιερώθηκε στην ευρωπαϊκή μεταναστευτική πολιτική. Υπογράμμισε τη σπουδαιότητα να τεθούν σε δράση

² Το ενημερωτικό αυτό σημείωμα γράφτηκε από την Ιουλία Σάββα, φοιτήτρια του τμήματος ΠΕΔΔ.

όργανα για τη μετανάστευση, που θα κάνουν την Ευρώπη «πιο κατάλληλη, πιο ελεύθερη, και πιο ασφαλή». Επίσης, υποστήριξε τη συνεργασία με τις χώρες προέλευσης και πρότεινε κατάλληλα μέσα για να ελέγχονται τα εξωτερικά σύνορα. Τόνισε ότι «μένουν πολλά να κάνουμε». Μαζί με το παραπάνω ζήτημα υπογράμμισε τη μεγάλη πρόκληση της πρόληψης και της μάχης κατά της διεθνούς τρομοκρατίας και του οργανωμένου εγκλήματος.

Κάνοντας αναφορά στη θέση της Ευρώπης στη διεθνή σφαίρα ο Zapatero υποστήριξε τη διάδοση των δικαιωμάτων που απολαμβάνουν οι Ευρωπαίοι παντού καθώς η Ε.Ε. έχει μια «παγκόσμια αποστολή». Τόνισε ότι η νέα Συνθήκη παρέχει στην Ένωση τα κατάλληλα όργανα για την άσκηση μιας κοινής εξωτερικής πολιτικής.

Επίσης, υπογράμμισε τη σπουδαιότητα που υπάρχει για την Ε.Ε. να σέβεται τη διαφορετικότητα, να προσφέρει τις αξίες της χωρίς να τις επιβάλλει και να συνεργάζεται με τον Ισλαμικό κόσμο μέσω του διαλόγου.

Σε γενικές γραμμές ο Ισπανός πρόεδρος βλέπει με αισιοδοξία το μέλλον της Ευρώπης και τη νέα Συνθήκη. Άλλωστε εμφανίζεται πεπεισμένος ότι η Ένωση «τελικά θα πετύχει για μία ακόμη φορά πολύ περισσότερα από αυτά που προσδοκούμε».

Τα αποτελέσματα του EUROSTAT για το τρίτο τρίμηνο του 2007³

Σύμφωνα με την EUROSTAT, το τρίτο τρίμηνο του 2007 σημειώθηκε **αύξηση του ΑΕγχΠ** κατά 0,8% στη ζώνη του ευρώ και την Ε.Ε. των 27 σε σύγκριση με το προηγούμενο τρίμηνο. Το δεύτερο τρίμηνο του 2007, οι δείκτες

ανάπτυξης ήταν +0,3% στη ζώνη του ευρώ και +0,5% στην Ε.Ε. των 27. Σε σύγκριση με το ίδιο τρίμηνο του προηγούμενου χρόνου, το τρίτο τρίμηνο του 2007 το ΑΕγχΠ, μετά την προσαρμογή λόγω εποχικών διακυμάνσεων αυξήθηκε κατά 2,7% στη ζώνη του ευρώ και κατά 3,0% στην Ε.Ε. των 27, από τα αντίστοιχα +2,5% και +2,8% του προηγούμενου τριμήνου. Το τρίτο τρίμηνο του 2007 και μεταξύ των κρατών μελών για τα οποία υπάρχουν διαθέσιμα στοιχεία για το ΑΕγχΠ μετά τις εποχικές διακυμάνσεις, η Λιθουανία κατέγραψε τον υψηλότερο δείκτη ανάπτυξης συγκριτικά με το προηγούμενο τρίμηνο (+5,2%), ακολουθούμενη από τη Λετονία (+2,8%) και τη Σλοβακία (+2,5%). Στην Ελλάδα, η αύξηση του ΑΕγχΠ παρέμεινε η ίδια στο 0,9% σε σύγκριση με το προηγούμενο τρίμηνο. Σε σύγκριση με το ίδιο τρίμηνο του προηγούμενου χρόνου, το εποχιακά προσαρμοσμένο ΑΕγχΠ αυξήθηκε κατά 3,8% από το αντίστοιχο 4,1% του προηγούμενου τριμήνου.

Το τρίτο τρίμηνο του 2007, η **δαπάνη των νοικοκυριών για τελική κατανάλωση** αυξήθηκε κατά 0,5% στη ζώνη του ευρώ και κατά 0,7% στην Ε.Ε. των 27 (μετά από +0,6% και στις δύο ζώνες το προηγούμενο τρίμηνο). Οι επενδύσεις αυξήθηκαν κατά 1,2% στη ζώνη του ευρώ και κατά 1,5% στην Ε.Ε. των 27 (μετά από τα αντίστοιχα -0,1% και 0,0%). Οι εξαγωγές αυξήθηκαν κατά 2,2% τόσο στη ζώνη του ευρώ όσο και την Ε.Ε. των 27 (μετά από +0,9% και +0,7% αντίστοιχα). Οι εισαγωγές αυξήθηκαν κατά 2,6% στη ζώνη του ευρώ και κατά 3,0% στην Ε.Ε. των 27 (μετά από +0,3% και +0,2% αντίστοιχα).

Το Νοέμβριο 2007, συγκριτικά με τον Οκτώβριο 2007, ο **όγκος του λιανικού εμπορίου** μειώθηκε κατά 0,5% στη ζώνη του ευρώ και κατά 0,2% στην

³

http://ec.europa.eu/ellada/news/newsletters/representation/newsletter10012008_el.htm

Ε.Ε. των 27. Τον Οκτώβριο, η μείωση ήταν 0,7% και 0,4% αντίστοιχα. Ωστόσο, στην Ελλάδα το μήνα Οκτώβριο σημειώθηκε αύξηση κατά 0,3%. Το Νοέμβριο 2007, συγκριτικά με το Νοέμβριο 2006, ο δείκτης λιανικών πωλήσεων μειώθηκε κατά 1,4% στη ζώνη του ευρώ, αλλά αυξήθηκε κατά 0,9% στην Ε.Ε. των 27.

Το ποσοστό **ανεργίας** στη ζώνη του ευρώ, μετά τη διόρθωση των εποχικών διακυμάνσεων, παρέμεινε στο 7,2% τον Νοέμβριο 2007, στα ίδια επίπεδα με του Οκτωβρίου. Τον Νοέμβριο 2006, ήταν 7,9%. Το Νοέμβριο 2007, στην Ε.Ε. των 27, τα ποσοστά ανεργίας ήταν 6,9%, στα ίδια επίπεδα με του Οκτωβρίου. Το Νοέμβριο 2006, είχαν κυμανθεί στο 7,7%. Το Νοέμβριο 2007, τα χαμηλότερα ποσοστά σημειώθηκαν στις Κάτω Χώρες (2,9%) και στη Δανία (3,2%) και τα υψηλότερα στη Σλοβακία (11,0%) και στην Πολωνία (8,5%). Πέρυσι, η ανεργία μειώθηκε σε είκοσι τρία κράτη μέλη, αυξήθηκε σε άλλα δύο, ενώ στο Λουξεμβούργο και στη Ρουμανία η κατάσταση παρέμεινε αμετάβλητη. Η μεγαλύτερη σχετική πτώση παρατηρήθηκε στην Πολωνία (από 12,2% σε 8,5%) και στη Βουλγαρία (από 8,2% σε 5,8%). Αυξήσεις σημειώθηκαν στην Πορτογαλία (από 7,9% σε 8,2%) και στην Ιρλανδία (από 4,2% σε 4,3%). Το Νοέμβριο 2007, τα ποσοστά ανεργίας για

τους κάτω των 25 ετών ήσαν 14,2% στη ζώνη του ευρώ και 14,9% στην Ε.Ε. των 27. Το Νοέμβριο 2006, τα ποσοστά κυμάνθηκαν στο 15,8% και 16,5% αντίστοιχα. Τα μικρότερα ποσοστά για τους κάτω των 25 σημειώθηκαν στις Κάτω Χώρες (5,0%), την Ιρλανδία (8,1%) και στην Αυστρία (8,3%), ενώ τα μεγαλύτερα στην Ελλάδα (22,6% το τρίτο τρίμηνο του 2007), στη Ρουμανία (21,6%) και την Ιταλία (20,2% κατά το τρίτο τρίμηνο).

Το Νοέμβριο 2007, συγκριτικά με τον Οκτώβριο 2007, παρατηρήθηκε άνοδος του **δείκτη τιμών παραγωγού** στη βιομηχανία κατά 0,8% στη ζώνη του ευρώ (ZE13) και κατά 1,1% στην Ε.Ε. των 27. Τον Οκτώβριο, οι τιμές αυξήθηκαν κατά 0,7% στη ζώνη του ευρώ και κατά 0,9% στην Ε.Ε. των 27. Το Νοέμβριο 2007, συγκριτικά με το Νοέμβριο 2006, οι τιμές παραγωγού στη βιομηχανία αυξήθηκαν κατά 4,1% στη ζώνη του ευρώ και κατά 4,2% στην Ε.Ε. των 27. Στην Ελλάδα, η ετήσια μεταβολή του δείκτη τιμών παραγωγού στη βιομηχανία (Νοε. 07/Νοε. 06), σύμφωνα με στοιχεία της ΕΣΥΕ, ήταν 8,1%.

Στην περιοχή του ευρώ ο **ετήσιος πληθωρισμός** αναμένεται να ανέλθει στο 3,1% το Δεκέμβριο του 2007. Το Νοέμβριο του 2007 ο πληθωρισμός είχε ανέλθει στο 3,1%.

ΑΠΟΨΕΙΣ

Π.Κ. Ιωακειμίδης, «Οι προοπτικές της Ευρώπης»⁴

Καθώς κλείνει το 2007, η Ευρωπαϊκή Ένωση κλείνει επίσης τα 50 χρόνια λειτουργίας της (ιδρύθηκε, ως γνωστόν, το 1957, ως Ευρωπαϊκή Οικονομική Κοινότητα - ΕΟΚ). Την επέτειο των 50 χρόνων της τη γιόρτασε με ερωτηματικά εάν «θα τα εκατοστήσει», «θα επιβιώσει» ή «θα καταρρεύσει». Η αρχή του νέου χρόνου βρίσκεται ωστόσο την Ευρωπαϊκή Ένωση σε εμφανώς καλύτερη κατάσταση και με θετικότερες προοπτικές. Τούτο οφείλεται κυρίως στο γεγονός ότι η Ένωση μπόρεσε να συμφωνήσει

και υπογράψει μέσα στο 2007 μια νέα συνθήκη, τη Συνθήκη της Λισαβόνας, ξεπερνώντας έτσι τη θεσμική κρίση στην οποία είχε περιέλθει μετά την απόρριψη του Ευρωπαϊκού Συντάγματος από τη Γαλλία και την Ολλανδία σε δημοψηφίσματα το 2005.

Η νέα συνθήκη διασώζει περίπου το 90% των θεσμικών καινοτομιών του Ευρωπαϊκού Συντάγματος, αν και γενικότερα είναι ένα πολύ πιο περίπλοκο κείμενο, με δεκάδες πρωτόκολλα και δηλώσεις, εξαιρέσεις και αυτοεξαιρέσεις που το καθιστούν ακατανόητο για τον μέσο ευρωπαϊό πολίτη.

Είναι, ωστόσο, σημαντικό ότι διασώζονται καινοτομίες όπως η θέσπιση σταθερού προέδρου για το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο, η θέσπιση της θέσης του υπουργού Εξωτερικών, αν και κάτω από την ονομασία ύπατος εκπρόσωπος, η καθιέρωση νέας φόρμουλας για την ειδική πλειοψηφία και η επέκταση της ειδικής πλειοψηφίας, η αναγνώριση του Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων ως νομικά δεσμευτικού κειμένου.

Με την υπογραφή της νέας συνθήκης κλείνει μια μεγάλη περίοδος «θεσμικής μηχανικής» στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Η προσοχή τώρα μπορεί να στραφεί στον τομέα των πολιτικών και των νέων προκλήσεων που αντιμετωπίζει η Ευρώπη στο ευρύτερο, παγκοσμιοποιημένο σύστημα, χωρίς ωστόσο να υποτιμηθεί ο έσχατος, κεντρικός, στόχος για την ανάπτυξη της Ε.Ε. σε πολιτική ένωση με ομοσπονδιακή προοπτική.

Μέσα στον χρόνο που αρχίζει, η Ευρωπαϊκή Ένωση έχει συνεπώς να αντιμετωπίσει νέες προκλήσεις και προβλήματα. Η πρώτη πρόκληση είναι βεβαίως να προωθήσει την επικύρωση της Συνθήκης της Λισαβόνας από όλες τις χώρες-μέλη προκειμένου η τελευταία να τεθεί σε ισχύ την 1η Ιανουαρίου 2009 όπως προβλέπεται. Μέχρι στιγμής φαίνεται ότι μία μόνο χώρα, η Ιρλανδία, θα προσφύγει σε δημοψήφισμα, γιατί τούτο επιβάλλει το σύνταγμά της. Κρίσιμες χώρες-μέλη όπως Γαλλία, Ολλανδία, Βρετανία, Δανία έχουν αποφασίσει να επικυρώσουν τη συνθήκη μέσω της κοινοβουλευτικής οδού, αποφεύγοντας έτσι το ενδεχόμενο μιας νέας τραυματικής εμπειρίας.

Αλλά, βεβαίως, η διαδικασία επικύρωσης από 27 μέλη δεν αποκλείεται να επιφυλάσσει εκπλήξεις.

Η πλέον όμως άμεση και δυνητικά επικίνδυνη πρόκληση για την Ευρωπαϊκή Ένωση είναι ο χειρισμός της ανεξαρτητοποίησης του Κοσόβου. Είναι το θέμα πάνω στο οποίο μπορεί να δοκιμαστεί η συνοχή, αξιοπιστία και αποτελεσματικότητας της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Ως γνωστόν, οι διαπραγματεύσεις για μια συμφωνημένη λύση μεταξύ Πρίστινας και Βελιγραδίου, με τη διαμεσολάβηση της διεθνούς κοινότητας δεν οδήγησαν σε αποτέλεσμα, καθώς τα δύο μέρη παρέμειναν αμετακίνητα στις θέσεις τους - η Πρίστινα υπέρ της ανεξαρτησίας, το Βελιγράδι ενάντια σε αυτήν αλλά με εκχώρηση υψηλής αυτονομίας.

Η διαπραγματευτική διαδικασία δεν διευκολύνθηκε, αντιθέτως υπονομεύθηκε, από την εκ των προτέρων τοποθέτηση ορισμένων δυτικών χωρών ότι θα αναγνωρίσουν μονομερή ανεξαρτησία του Κοσόβου. Και βεβαίως η σταθερή θέση της Ρωσίας υπέρ των απόψεων του Βελιγραδίου δεν επέτρεψε στον Οργανισμό Ηνωμένων Εθνών να υιοθετήσει οποιαδήποτε απόφαση για «επιτηρούμενη ανεξαρτησία» με βάση το αρχικό σχέδιο (σχέδιο Ahtisaari). Έτσι, αυτή τη στιγμή το Κόσοβο οδεύει προς μονομερή ανακήρυξη ανεξαρτησίας μέσα στις επόμενες εβδομάδες. Προκειμένου, όμως, να αποφευχθεί η πρόκληση αστάθειας ή και βίαιων συγκρούσεων στην περιοχή από το γεγονός αυτό, με οδυνηρές, ενδεχόμενες, συνέπειες, η Ευρωπαϊκή Ένωση θα πρέπει να εμπλακίσει και ελέγξει αυτή τη διαδικασία με την παρουσία της στο Κόσοβο.

⁴ Άρθρο που δημοσιεύτηκε στην εφημερίδα Ελευθεροτυπία 30/12/2007

Για κάτι τέτοιο απαιτείται η διατήρηση της ενότητας και της συνοχής της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Όπως έχουν φθάσει τα πράγματα αυτή τη στιγμή, αυτός πρέπει να είναι και ο στόχος της Ελλάδας, δηλ. να τεθεί η διαδικασία ανεξαρτητοποίησης του Κόσοβου κάτω από τον έλεγχο, συντονισμό και εμπλαισίωση της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Η τελευταία πρέπει ταυτόχρονα να προσφέρει μια συγκεκριμένη ευρωπαϊκή προοπτική τόσο στη Σερβία όσο και στο Κόσοβο για την ένταξή τους (εάν και εφ' όσον εκπληρώσουν τις σχετικές προϋποθέσεις).

Ένα σημαντικό γεγονός του 2008 (δεύτερο εξάμηνο) θα είναι η ανάληψη της προεδρίας του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου από τη Γαλλία. Ο γάλλος πρόεδρος N. Sarkozy έχει παρουσιάσει αρκετές αμφιλεγόμενες θέσεις και ιδέες για τη μορφολογία και προοπτική της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Έχει π.χ. προτείνει τη συγκρότηση της Μεσογειακής Ένωσης, μια ιδέα που δεν φαίνεται ικανή «να απογειωθεί» και που έχει προκαλέσει τις αντιδράσεις ή επιεικώς τα ειρωνικά σχόλια άλλων κρατών-μελών (π.χ. Βρετανίας - Γερμανίας).

Και, όπως συμβαίνει πολλές φορές, στην περίπτωση της Γαλλίας παρουσιάζονται ιδέες χωρίς να συνοδεύονται απαραίτητα από συγκεκριμένα πρακτικά μέτρα για την υλοποίησή τους. Ακόμη, μετά από επιμονή της Γαλλίας, αποφασίστηκε η συγκρότηση Ομάδας προβληματισμού (reflection group) προκειμένου να εξετάσει ορισμένα θέματα πολιτικών και φυσιογνωμίας της Ε.Ε. με χρονικό ορίζοντα το 2020-2030. Η ομάδα αυτή θα προεδρεύεται από τον πρώην πρωθυπουργό της Ισπανίας F. Gonzales, ενώ η ακριβής της σύνθεση θα αποφασιστεί στη διάρκεια της γαλλικής προεδρίας και βεβαίως θα έχει ιδιαίτερο ενδιαφέρον το τι ακριβώς προτάσεις θα μπορέσει να παρουσιάσει για έναν τόσο μακρινό χρονικό ορίζοντα.

Και οι δύο παραπάνω γαλλικές προτάσεις συνδέονται κατά κάποιον τρόπο με το θέμα της ένταξης της Τουρκίας στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Ο N. Sarkozy (αλλά και σημαντικό μέρος της πολιτικής και γραφειοκρατικής elite) τάσσονται, ως γνωστόν, ενάντια στην πλήρη ένταξη της Τουρκίας στην Ευρωπαϊκή Ένωση.

Αναζητούν επομένως εναλλακτικούς σχεδιασμούς για τη χώρα αυτή. Έτσι, μέσα στο 2008 δεν αποκλείεται να ξεκαθαρίσει οριστικά το ποιο ακριβώς θα είναι το ευρωπαϊκό μέλλον της Τουρκίας. Δεν αποκλείεται, δηλαδή, να έχουμε μια μείζονος σημασίας κρίση στις ευρωτουρκικές σχέσεις. Η Γαλλία φαίνεται να κρατάει το κλειδί στο θέμα αυτό.

Κατά τη διάρκεια της γαλλικής προεδρίας επίσης πρόκειται να ξεκινήσει η συζήτηση για την αναθεώρηση των πολιτικών και του προϋπολογισμού της Ευρωπαϊκής Ένωσης και ιδιαίτερα της νέας αναθεώρησης της Κοινής Αγροτικής Πολιτικής (ΚΑΠ), θέμα που αυτονόητα ενδιαφέρει την Ελλάδα.

Σε γενικότερο επίπεδο, ο νέος χρόνος για την Ευρωπαϊκή Ένωση θα είναι ιδιαίτερα κρίσιμος σε ό,τι αφορά κυρίως τις σχέσεις της με τη Ρωσία αλλά και τις Ηνωμένες Πολιτείες. Ειδικά με τις τελευταίες, θέματα όπως το Ιράκ και το Ιράν αλλά και η αντιμετώπιση προκλήσεων όπως της κλιματολογικής αλλαγής παραμένουν δυνητικές πηγές τριβών. Ωστόσο, η σχεδιαζόμενη προσπάθεια (κυρίως από τη Γαλλία) για την ανάπτυξη της ευρωπαϊκής αμυντικής ταυτότητας δεν αποκλείεται να αποτελέσει ισχυρό παράγοντα αντιπαράθεσης των δύο πλευρών του Ατλαντικού. Πάντως δεν πρέπει να διαφεύγει ότι τόσο η Ρωσία όσο και οι Ηνωμένες Πολιτείες θα βρίσκονται σε μεταβατική

πολιτική φάση, καθώς και οι δύο θα έχουν αλλαγές στην πολιτική τους ηγεσία μέσα στο 2008.

Γενικά, το 2008 εκτιμάται ότι θα είναι ο χρόνος στον οποίο η Ένωση μπορεί να περάσει από τη «θεσμική εσωστρέφεια και κρίση» σε μια νέα πολιτική, δυναμική αντιμετώπιση των πιεστικών, ευρωπαϊκών και παγκόσμιων, προκλήσεων.

ΦΑΚΕΛΛΟΣ:

Η ΠΡΟΕΔΡΙΑ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΤΗΣ Ε.Ε. ΑΠΟ ΤΗ ΣΛΟΒΕΝΙΑ

Οι Προτεραιότητες της Προεδρίας της Σλοβενίας.

Η Προεδρία της Σλοβενίας κατά την εξάμηνη προεδρία του Συμβουλίου τη Ε.Ε. θα επικεντρωθεί στην επικύρωση της Συνθήκης της Λισσαβώνας, στις σχέσεις με τα Δυτικά Βαλκάνια, στην ενέργεια και στις κλιματολογικές αλλαγές καθώς και στην εφαρμογή του νέου κύκλου της Λισσαβώνας για την ανάπτυξη και την απασχόληση.

Μετά την υπογραφή της Συνθήκης της Λισσαβώνας από τους αρχηγούς των κρατών και των κυβερνήσεων της Ε.Ε. στις 13 Δεκεμβρίου 2007, η κύρια πρόκληση πλέον είναι η επικύρωση. Η προεδρία της Σλοβενίας έχει τη μεγάλη προσδοκία τα 27 κράτη μέλη να έχουν υιοθετήσει το κείμενο της Συνθήκης της Λισσαβώνας έως το τέλος του 2008. Η Σλοβενία θα προσπαθήσει να αποτελέσει ένα θετικό παράδειγμα επικυρώνοντας το κείμενο στην αρχή της εξάμηνης προεδρίας της.

Η Σλοβενία υπογραμμίζει την τεράστια σημασία της σταθερότητας στην περιοχή των Δυτικών Βαλκανίων και ορίζει τις κύριες προκλήσεις για την Ε.Ε. στην περιοχή. Η προώθηση της ευρωπαϊκής προοπτικής για την περιοχή είναι υψηλή προτεραιότητα για την Προεδρία της Σλοβενίας, κυρίως με τη σύναψη των Συμφωνιών Σταθερότητας και Σύνδεσης (ΣΣΣ) που αντιπροσωπεύουν ένα σημαντικό βήμα προς την ένταξη στην Ε.Ε. με όλες τις χώρες των Δυτικών Βαλκανίων. Το 2008 η Σερβία και η Βοσνία και Ερζεγοβίνη ελπίζουν να υπογράψουν τις ΣΣΣ που προτάθηκαν από την Ε.Ε. το 2007. Το πιο πιεστικό ζήτημα που αντιμετωπίζει η Ε.Ε. είναι ο καθορισμός του τελικού καθεστώτος του Κόσοβου. Οι συνομιλίες κινούνται τώρα προς μια κρίσιμη φάση μετά την αποτυχία ενός σύντομου γύρου συνομιλιών που έγινε από μια διεθνή ομάδα. Στο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο στις 14 Δεκεμβρίου, οι αρχηγοί της Ε.Ε. συμφώνησαν να στείλουν μια αποστολή της ΕΠΑΑ και να συμμετάσχουν στη διεθνή αποστολή στο Κόσοβο. Η Ε.Ε., όμως, παραμένει διηρημένη σχετικά με την ενδεχόμενη αναγνώριση της μονομερούς διακήρυξης ανεξαρτησίας του Κόσοβου. Η διευθέτηση του ζητήματος του Κόσοβου και της επακόλουθης αποστολής της Ε.Ε. εμφανίζεται ως η μεγαλύτερη εξωτερική πρόκληση που αντιμετωπίζει αυτήν την περίοδο η Ευρώπη.

Μετά τη διάσκεψη του Bali για το κλίμα το Δεκέμβριο του 2007, η Ε. Επιτροπή αναμένεται να προτείνει ένα συνολικό πακέτο για την ενέργεια και την κλιματολογική αλλαγή τον Ιανουάριο, με ειδική έμφαση, μεταξύ άλλων, στην εμπορία ρύπων, τις εκπομπές αερίων και τις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας. Η Ε.Ε. θα πρέπει να αποφασίσει πώς θα εφαρμοσθούν οι φιλόδοξοι κλιματολογικοί στόχοι με την προετοιμασία μιας διεθνούς διάσκεψης στην Κοπεγχάγη που είναι προγραμματισμένη να λάβει χώρα έως το τέλος του 2009. Επιπλέον, πρέπει να βρεθεί μια κοινή γραμμή στο ζήτημα της τελικής φάσης της απελευθέρωσης των ευρωπαϊκών αγορών της ενέργειας και του αερίου.

Με τη **Στρατηγική της Λισσαβώνας** που είναι τώρα υπό αναθεώρηση, οι ηγέτες της Ε.Ε. θα αποφασίσουν για την εφαρμογή του επόμενου κύκλου της Λισσαβώνας όταν θα συναντηθούν στο εαρινό Συμβούλιο (13-14/3/2008). Η Σλοβενία ξεκαθάρισε ότι δεν αναμένονται ριζικές αλλαγές, αν και θα πρέπει να δοθεί έμφαση στην αύξηση της έρευνας και της ανάπτυξης, στη βελτίωση του επιχειρηματικού δυναμικού, στην στήριξη των μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων (ΜΜΕ) και στη δημιουργία ευέλικτων αγορών εργασίας. Η Προεδρία της Σλοβενίας ελπίζει, επίσης, σε μια έγκαιρη υιοθέτηση των Ενσωματωμένων Οδηγιών για την Ανάπτυξη και την Απασχόληση (2008-2010).

Ο ρόλος της Γαλλίας.

Σημαντικό ρόλο στην άσκηση της Προεδρίας της Σλοβενίας παίζει ο παράγοντας Γαλλία. Η Γαλλία θα ασκήσει την Προεδρία της Ε.Ε. το δεύτερο εξάμηνο του 2008. Η Σλοβενία θα πρέπει να αντιμετωπίσει τον κίνδυνο να προσελκύσει η Γαλλία το ενδιαφέρον και τη δημοσιότητα. Επίσης, η Σλοβενία θα πρέπει να διαχειρισθεί μια ατζέντα η οποία δε θα επηρεάσει τη διαδικασία επικύρωσης της Συνθήκης της Ε.Ε. Καθώς είναι το πρώτο από τα νέα κράτη μέλη της Ε.Ε. που αναλαμβάνει την εξάμηνη προεδρία της Ε.Ε. και όντας η πρώτη από τις χώρες που έχει υιοθετήσει το ευρώ, η Σλοβενία είναι υπερήφανη για τα ευρωπαϊκά της διαπιστευτήρια. Όμως, αν και πρέπει να αντιμετωπίσει ορισμένα σημαντικά ζητήματα, όπως είναι ο καθορισμός του τελικού καθεστώτος του Κόσσοβου, το πιο ακανθώδες ζήτημα εξωτερικής πολιτικής που πρέπει να αντιμετωπίσει η Ένωση για πολλά έτη, υπάρχει ο κίνδυνος να παραμερισθεί από τη Γαλλία. Χαρακτηριστικό είναι ότι, σύμφωνα με δηλώσεις του Προέδρου της Γαλλίας Nicolas Sarkozy, μέχρι το τέλος του 2008 και της Γαλλικής Προεδρίας η Ευρώπη θα διαθέτει μια μεταναστευτική πολιτική, μια αμυντική πολιτική και μια ενεργειακή πολιτική. Πρακτικά, η Σλοβενία βασίζεται στις 110 Γαλλικές πρεσβείες όπου δεν έχει η ίδια αντιπροσωπείες, μετά από διευθέτηση που έγινε μεταξύ των δύο κυβερνήσεων. Όπως επισημαίνεται από διπλωματικές πηγές, τα δύο σημαντικότερα ζητήματα της ατζέντας του 2008, η απελευθέρωση των ενεργειακών γιγάντων και η επιλογή των σημαντικών θέσεων της Ε.Ε. έχουν «σιωπηλά» αφηθεί να τα χειρισθεί η Γαλλία. Επισημαίνεται ότι, ενδεχομένως, θα υπάρξει μια πτώση των δραστηριοτήτων κατά τη διάρκεια της Προεδρίας της Σλοβενίας καθώς θα ξεκινήσει η διαδικασία επικύρωσης της νέας Συνθήκης στα κράτη μέλη. Αναφέρεται χαρακτηριστικά ότι ένα αντικρουόμενο σχέδιο για την υγεία μπήκε στην άκρη γιατί υπήρχε η αίσθηση ότι θα μπορούσε να αναταράξει την επικύρωση της Συνθήκης της Λισσαβώνας. Και άλλα αντικρουόμενα ζητήματα, όπως μια διπλωματική υπηρεσία της Ε.Ε. έχουν μείνει λίγο πίσω μέχρι να εγκριθεί η Συνθήκη της Λισσαβώνας.

Σλοβενία: ένας ικανός και αφοσιωμένος μαθητής; (μετάφραση της Σύνοψης της μελέτης του Notre Europe από την ομάδα του δελτίου).

Η μελέτη⁵ του Notre Europe εξετάζει το εγχώριο πολιτικό σκηνικό, την οργάνωση και τις πολιτικές προτεραιότητες της Προεδρίας του Συμβουλίου της Ε.Ε. από τη Σλοβενία το πρώτο μισό του 2008. Η Σλοβενία είναι η πρώτη χώρα που αναλαμβάνει την Προεδρία της Ε.Ε. από τα κράτη μέλη της Κεντρικής και Ανατολικής Ευρώπης που

⁵ Klemenčič M., "A star pupil playing it safe in the EU, An inside view of the first Slovenian EU Council Presidency" (Executive Summary), January-June 2008, Notre Europe, www.notre-europe.fr

εντάχθηκαν στην Ε.Ε. το 2004. Επισημαίνεται ότι η Προεδρία της Σλοβενίας διενεργείται στο πλαίσιο του θεσμού των τριών Προεδριών ('trio Presidency'), μαζί με τη Γερμανία και την Πορτογαλία, οι Προεδρίες των οποίων έλαβαν χώρα το 2007. Το κείμενο αυτό υποστηρίζει ότι η Προεδρία της Ε.Ε. λειτουργεί ως ένα ισχυρό εργαλείο για τον περαιτέρω εξευρωπαϊσμό της Σλοβενίας αναφορικά με την υιοθέτηση της ευρωπαϊκής πρακτικής, των κανόνων και των αξιών και, από την άλλη πλευρά, για την προώθηση των πολιτικών ενδιαφερόντων σε ευρωπαϊκό επίπεδο. Ο 'Top-down' εξευρωπαϊσμός είναι ιδιαίτερα αισθητός στην εντατική εκπαίδευση ενός σημαντικού αριθμού αξιωματούχων για να χειριστούν τις ουσιαστική αλλά και τη διαδικαστική πλευρά των υποθέσεων της Ε.Ε. που περιλαμβάνονται στα καθήκοντα της Προεδρίας, τις αυξημένες συναντήσεις μεταξύ Σλοβένων αξιωματούχων και πολιτικών με τους Ευρωπαίους εταίρους τους και μια γενική αύξηση της ευρωπαϊκής συνείδησης στο πλαίσιο των Σλοβενικών αρχών και του κοινού. Ο 'Bottom-up' εξευρωπαϊσμός αφορά την προνομιακή θέση του προεδρεύοντα στις συναντήσεις των Συμβουλίων της Ε.Ε., τόσο σε διοικητικό όσο και σε πολιτικό επίπεδο και αποτελεί μια μοναδική ευκαιρία για τη Σλοβενία να δείξει το προφίλ της στο πλαίσιο της Ε.Ε. και διεθνώς ως ένα ικανό και αφοσιωμένο στην Ε.Ε. κράτος μέλος.

Η Σλοβενία επιθυμεί να χρησιμοποιήσει την ευκαιρία και να δείξει τις ξεκάθαρες θέσεις της για την ευρωπαϊκή και την παγκόσμια πολιτική και να αποδείξει ότι είναι σε θέση να αναλάβει τα πιο απαιτητικά και υπεύθυνα καθήκοντα και, κατά συνέπεια, να ενισχύσει την αναγνώρισή της από τα κράτη μέλη της Ε.Ε. αλλά και διεθνώς. Σε κάθε περίπτωση, η Προεδρία του Συμβουλίου της Ε.Ε. μπορεί να αναδειχθεί σε έναν καταλύτη για την κυβέρνηση της Σλοβενίας προκειμένου να καθορίσει τις πολιτικές προτεραιότητες της χώρας στην Ε.Ε., να ξεκαθαρίσει τα εθνικά της συμφέροντα και να σηματοδοτήσει τη θέση και τον προσανατολισμό της Σλοβενίας στο πλαίσιο της Ε.Ε. Τα θέματα στα οποία επιθυμεί η Σλοβενία να επικεντρωθεί κατά τη διάρκεια της Προεδρίας περιλαμβάνουν την εφαρμογή της Στρατηγικής της Λισσαβώνας, τις κλιματολογικές αλλαγές, την ενεργειακή πολιτική, την επικύρωση της Συνθήκης της Λισσαβώνας και την ενσωμάτωση των Δυτικών Βαλκανίων στην Ε.Ε. Αυτό το τελευταίο θέμα έγινε, τα τελευταία χρόνια, ένα «σήμα κατατεθέν» των συμφερόντων της Σλοβενίας στην Ε.Ε. Σε αυτό το θέμα η Σλοβενία προσδοκά να προχωρήσει, με σημαντικό, όμως, τον κίνδυνο της αποτυχίας. Το να δοθεί στην πΓΔΜ μια ημερομηνία έναρξης των ενταξιακών διαπραγματεύσεων και στη Σερβία το καθεστώς μιας υποψήφιας χώρας είναι περισσότερο ρεαλιστικοί στόχοι. Όμως, η εύρεση μιας λύσης για το μέλλον του Κόσσοβου είναι δύσκολη. Δυσχέρειες μπορούν ακόμη να προκύψουν και από την προβληματική σχέση με τη γειτονική Κροατία. Αν και η Σλοβενία στηρίζει την ένταξη της χώρας, υπάρχουν μια σειρά από ανοιχτά θέματα μεταξύ των δύο χωρών τα οποία δεν έχουν ακόμη επιλυθεί κατά τα τελευταία 16 χρόνια της ανεξαρτησίας.

Δεδομένου του παρελθόντος της στο πλαίσιο της πρώην Γιουγκοσλαβίας, η Σλοβενία μπορεί να υποστηρίξει το συγκριτικό της πλεονέκτημα ως προς τη γνώση, τις επαφές και την επιρροή της στην περιοχή. Το ενδιαφέρον της Σλοβενίας για τα Δυτικά Βαλκάνια δεν αποτελεί έκπληξη. Η Σλοβενία επενδύει σημαντικά στην περιοχή ως εξαγωγέας και ως ξένος άμεσος επενδυτής. Είναι από τα ζωτικά εθνικά συμφέροντα της Σλοβενίας να παραμείνει η περιοχή πολιτικά και οικονομικά σταθερή. Δεδομένου του συγκριτικού της πλεονεκτήματος σε σχέση με τα άλλα κράτη μέλη της Ε.Ε. ως προς τη γνώση, τις επαφές και την εγγύτητα στην περιοχή, αυτός είναι ένας από τους λίγους, αν

όχι ο μόνος τομέας που η Σλοβενία απολαμβάνει την εμπιστοσύνη των άλλων αλλά έχει και το ενδιαφέρον να ασκήσει έναν αρχηγικό ρόλο στο πλαίσιο της Ε.Ε. Λαμβάνοντας υπόψη τους περιορισμένους διοικητικούς πόρους καθώς και το καθεστώς της νεοεισερχόμενης χώρας στις υποθέσεις της Ε.Ε., οι φιλοδοξίες της Σλοβενίας για το τί σκοπεύει να πετύχει περιορίζονται. Η φιλοδοξία της χώρας να λειτουργήσουν οι διαδικασίες διαμόρφωσης πολιτικής της Ε.Ε. ομαλά και χωρίς προβλήματα ενισχύεται από το γεγονός ότι η Προεδρία της Ε.Ε. θα πραγματοποιηθεί υπό την σκιά των επικείμενων κοινοβουλευτικών εκλογών, τον Οκτώβριο του 2008. Κοντολογίς, το motto της Σλοβενικής Προεδρίας της Ε.Ε. θα είναι να κινηθεί στα σίγουρα με στόχο να διατηρήσει και να ενισχύσει την καλή φήμη της Σλοβενίας καθώς και να εξασφαλίσει τις ικανότητες της παρούσας κυβέρνησης και να αυξήσει το εκλογικό της δυναμικό στις επικείμενες κοινοβουλευτικές εκλογές.

Η Προεδρία αναμφισβήτητα αποτελεί μια σημαντική πρόκληση για μια μικρή χώρα, ιδίως σε σχέση με το ανθρώπινο δυναμικό και το μέγεθος της κυβερνητικής διοίκησης. Επισημαίνεται ότι η Σλοβενία προετοιμάστηκε ενδελεχώς για την προεδρία του Συμβουλίου της Ε.Ε. και ότι έχει μια συμπεριφορά που αρμόζει στην Προεδρία του Συμβουλίου της Ε.Ε. (π.χ. ουδέτερος, αντικειμενικός μεσολαβητής) καθώς έχει περιορισμένες φιλοδοξίες και υψηλή λαϊκή υποστήριξη για την Ε.Ε. Παρόμοια στοιχεία χαρακτήριζαν και τις ενταξιακές διαπραγματεύσεις της Σλοβενίας στην Ε.Ε. και γι'αυτό η χώρα είχε κερδίσει το χαρακτηρισμό του «star μαθητή». Φαίνεται να αποτελεί κοινή πεποίθηση τόσο για την κυβέρνηση όσο και για το λαό της χώρας να χρησιμοποιείται η Προεδρία για να παγωθεί η διεθνής φήμη της Σλοβενίας. Προκειμένου να γίνει αυτό έχει γίνει μεγάλη προσπάθεια στη διαδικασία απόκτησης εμπειρίας, στην ευρεία γνώση των φακέλλων καθώς και στην κατανόηση των εγχώριων πολιτικών περιστάσεων που διαμορφώνουν τις εθνικές προτιμήσεις των κρατών μελών της Ε.Ε. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή και η Γραμματεία του Συμβουλίου βοήθησαν τη Σλοβενία στην προετοιμασία αυτή όπως και η Γερμανία και η Πορτογαλία, στο πλαίσιο της πολιτικής συνεργασίας κατά την Προεδρία των τριών χωρών. Για τη Σλοβενία που είναι η λιγότερο έμπειρη χώρα σε θέματα προεδρίας, αυτή η ρύθμιση αποτελεί μια χρήσιμη βοήθεια στην προετοιμασία και την οργάνωση αλλά αναπόφευκτα περιορίζει την ελευθερία στην επιλογή προτεραιοτήτων, όπως αυτές πλαισιώνονται από το κοινό πρόγραμμα. Μένει να δούμε σε ποιο βαθμό η Σλοβενία θα έχει την ελευθερία να κάνει συμβιβασμούς και να παίζει έναν ηγετικό ρόλο στις διαπραγματεύσεις κατά τη διάρκεια της θητείας της προεδρίας της. Η εμπειρία στο σχεδιασμό του προγράμματος της 18μηνιας προεδρίας δείχνει ότι η Γερμανία, ως μεγάλο κράτος στο πλαίσιο των τριών προεδριών είχε μεγαλύτερη επιρροή σε σχέση με τις άλλες δύο χώρες. Κατάφερε να καθορίσει τις θέσεις της όντας καλά προετοιμασμένη από μια σειρά αξιωματούχους που εργάζονται σε μεμονωμένους φακέλλους από τις μικρές διοικήσεις της Πορτογαλίας και της Σλοβενίας. Η θεσμοθέτηση της ομάδας των τριών Προεδριών με ένα μεγάλο κράτος να συμμετέχει στην κάθε ομάδα θα μπορούσε να θεωρηθεί ότι εξασφαλίζει τη συνεχή υποστήριξη των συμφερόντων των μεγάλων χωρών. Με τη δικαιολογία της πολιτικής συνεργασίας στο πλαίσιο της ομάδας των τριών είναι πιθανό να αναμένουμε τη Γερμανία να δράσει ως καθοδηγητής κατά τη διάρκεια της Προεδρίας της Σλοβενίας. Είναι επίσης ενδιαφέρον να επισημάνουμε ότι, αν θεωρήσουμε ότι η Γαλλογερμανική συμμαχία είναι ακόμη ζωντανή και αν η Γαλλία είναι ικανή να ασκήσει μια παρόμοια επιρροή στην ομάδα των τριών προεδριών, τότε αυτή η συμμαχία θα μπορούσε, μέσω των ρυθμίσεων της ομάδας

των τριών προεδριών να ασκεί επιρροή στις πολιτικές εξελίξεις της Ε.Ε. για όλη την περίοδο των τριών χρόνων.

ΞΕΝΟΣ ΤΥΠΟΣ

Αγγλικός τύπος

Τα δημοσιεύματα του αγγλικού τύπου επικεντρώθηκαν στη Προεδρία της Ε.Ε. από τη Σλοβενία. Εκτενής, όμως, αναφορά στα άρθρα του αγγλικού τύπου γίνεται στο ότι το 2008 φαίνεται πώς θα είναι το έτος των Γάλλων για την Ευρωπαϊκή Ένωση. Αν και η εξάμηνη προεδρία της Γαλλίας δε θα αρχίσει πριν την 1^η Ιουλίου, ήδη τα άλλα 26 κράτη μέλη της Ε.Ε. προσδοκούν την «καυτή έδρα» της Γαλλίας με ασυνήθιστο ενθουσιασμό. Η Γαλλική Προεδρία αναμένεται να είναι ιδιαίτερα φιλόδοξη και θα ασχοληθεί με σημαντικά θέματα όπως: μεταρρύθμιση του προϋπολογισμού, γεωργία, εμπόριο, ενεργειακή ασφάλεια, κλιματικές αλλαγές, μετανάστευση, άμυνα. Με τις γαλλικές πρωτοβουλίες σε αρκετά και σημαντικά κεφάλαια της Ε.Ε., υπάρχει και έντονος προβληματισμός για την κατεύθυνση των πολιτικών του Nicolas Sarkozy, (το όραμά του για μια «Μεσογειακή Ένωση», η οποία ενώνει τις χώρες της Ε.Ε. αλλά και χώρες εκτός της Ε.Ε. στη νότια Ευρώπη, η σχέση του με τη Γερμανία και άλλα βόρεια κράτη, οι απόψεις του για την μουσουλμανική μετανάστευση στην Ευρώπη).

Το 2008 θα χαρακτηριστεί ως το έτος που η Γαλλία θα οριοθετήσει την επιστροφή της στο κέντρο της Ευρώπης, μετά από την απόρριψη της Συνταγματικής Συνθήκης της Ε.Ε. από τους Γάλλους ψηφοφόρους. Τέλος, ιδιαίτερη αναφορά γίνεται και στον πρώτο Πρόεδρο της Ευρωπαϊκής Ένωσης ο οποίος σύμφωνα με το πρόγραμμα δεν ήταν σε θέση να ξεκινήσει τις εργασίες του την 1η Ιανουαρίου 2008, λόγω των καθυστερήσεων στην επικύρωση της Συνθήκης. Το Βέλγιο, η Τσεχία, η Ιρλανδία, η Σουηδία και το Η.Β. είναι πέντε χώρες στις οποίες η διαδικασία επικύρωσης αναμένεται να λάβει χώρα στο δεύτερο εξάμηνο αυτού του έτους.

Ο πρωθυπουργός της Σλοβενίας Janez Jansa εξέφρασε την ελπίδα κατά το εξάμηνο της προεδρίας του Συμβουλίου από τη χώρα του να επικυρώσουν τη Συνθήκη 20 χώρες. Η Σλοβενία προγραμματίζει να επικυρώσει τη Συνθήκη της Λισσαβώνας μέχρι το τέλος Ιανουαρίου.

Όπως αναφέρεται σε άρθρα του αγγλικού τύπου, ο Υπουργός Εξωτερικών της Σλοβενίας Dimitrij Rupel, σε συνέντευξη που παραχώρησε με την ευκαιρία της παρουσίας του στην 5η Άτυπη Σύνοδο των Υπουργών Εξωτερικών των Μεσογειακών χωρών της Ε.Ε. που πραγματοποιήθηκε στην Κύπρο, επεσήμανε την ανάγκη να επιδείξουν οι δύο πλευρές ευελιξία στις διαπραγματεύσεις για το Κυπριακό ζήτημα και τόνισε ότι η προεδρία της Σλοβενίας είναι έτοιμη να στηρίζει τις διαπραγματεύσεις που πιθανόν να αρχίσουν μετά τις προεδρικές εκλογές στην Κύπρο. Σε σχέση με το Κόσσοβο, ο Dimitrij Rupel τόνισε ότι το ζήτημα του Κοσσυφοπεδίου δεν έχει προηγούμενο και είναι μοναδικό. Αναφορικά με το θέμα της λαθρομετανάστευσης, ανέφερε ότι, επί Σλοβενικής Προεδρίας, θα γίνουν προσπάθειες για τη σύναψη συμφωνιών και με άλλες χώρες, περιλαμβανομένης της Τουρκίας, της Αλγερίας και του Μαρόκο.

- Barber T, "France returns to Europe's centre stage", Financial Times, 31/12/2007
- Barber T, "Lisbon treaty delays put president's start in doubt", Financial Times, 15/01/2008

- Penketh A, "Slovenia's debut EU presidency marred by row over press freedom", Independent, 24/01/2008
- Barber T "Sarkozy steals the thunder as Slovenia takes over EU's helm", Financial Times, 10/01/2008
- Hall B, "Paris will push for EU enlargement", Financial Times, 08/01/2008

Γαλλικός τύπος

Στα δημοσιεύματα του Γαλλικού τύπου τίθεται το ερώτημα αν η Προεδρία της Σλοβενίας θα αποτελέσει απλώς ένα μεταβατικό εξάμηνο πριν τη Γαλλική Προεδρία. Επισημαίνεται ότι η Σλοβενία έχει πάρει στα σοβαρά την ανάληψη της Προεδρίας του Συμβουλίου της Ε.Ε. ενώ η χώρα έχει συνειδητοποιήσει ότι η περίοδος της Προεδρίας θα αποτελέσει μια ευκαιρία να προβληθεί η χώρα προς τα έξω για διαφορετικό κάθε φορά θέμα. Σχολιάζοντας ότι η Γαλλία θα αναλάβει την Προεδρία σε περισσότερες από εκατό χώρες, όπου η Σλοβενία δεν έχει αντιπροσωπεία, ένας κυβερνητικός αξιωματούχος (Gregor Kralj) υποστήριξε ότι όταν οι μικρές χώρες προεδρεύουν, οι μεγάλες κοιτάνε. Αναφορικά με το ότι η Ευρωπαϊκή Επιτροπή αποφάσισε να κάνει τις προτάσεις της σχετικά με τη μείωση των αερίων για το φαινόμενο του θερμοκηπίου στο τέλος του Ιανουαρίου για να μελετηθούν από την Προεδρία της Σλοβενίας αλλά να ολοκληρωθεί η διαδικασία από τη Γαλλία, η Σλοβενία σχολιάζει, αναφερόμενη στο Nicolas Sarkozy, ότι οι δραστήριοι άντρες είναι απαραίτητοι για να φτιάξουν την Ευρώπη. Τέλος, επισημαίνεται ότι η Σλοβενία, αν και μικρή, έχει δείξει πολύ καλή διαγωγή καθώς από τις δέκα νέες χώρες που εντάχθηκαν στην Ε.Ε. το 2004 είναι μεταξύ των καλύτερων μαθητών (αναφέρεται χαρακτηριστικά ότι υιοθέτησε το ευρώ πρώτη και ότι μόλις εντάχθηκε στο χώρο Σένγκεν).

Η Γερμανία θέλει να επικυρώσει η Γαλλία τη Συνθήκη της Λισσαβώνας στις 4 Φεβρουαρίου γιατί αυτό θα συνέβαλε στην άσκηση μιας επιτυχημένης Γαλλικής Προεδρίας. Επισημαίνεται ότι οι δυσκολίες που είχαν εμφανισθεί στις σχέσεις Γαλλίας-Γερμανίας ξεπεράστηκαν. Στη συνάντηση που πραγματοποιήθηκε στο Λονδίνο για τη διαφάνεια των οικονομικών αγορών η Γαλλία και η Γερμανία μίλησαν με κοινή φωνή. Από την άλλη πλευρά, η Γερμανία δεν κρύβει το σκεπτικισμό της για την ιδέα της Γαλλίας να πραγματοποιήσει μια Σύνοδο των χωρών της ζώνης του ευρώ. Η Γερμανίδα καγκελάρια έχει εκφράσει την επιφύλαξη της στην Γαλλική πρόθεση να δημιουργήσει μια οικονομική κυβέρνηση απέναντι στη Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα. Η Angela Merkel έχει επίσης εκφράσει τη δυσπιστία της σχετικά με το σχέδιο του Nicolas Sarkozy για μια Μεσογειακή Ένωση.

- Kovacs S., « La Slovénie prend la tête des Vingt-Sept, Le Figaro, 2/1/2008.
- Barluet A., La présidence française de l'UE au menu de Merkel, Le Figaro, 29/1/2008

Γερμανικός τύπος

Όπως επισημαίνεται στο γερμανικό τύπο, πολλά είναι τα θέματα με τα οποία θα ασχοληθεί η πρώην Δημοκρατία της Γιουγκοσλαβίας, δύο όμως είναι αυτά που κυριαρχούν στην ατζέντα, το θέμα του Κόσσοβου και η πολιτική της Ε.Ε. για τις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας. Η Σλοβενία θα επιδιώξει την υπογραφή του Συμφώνου Σταθεροποίησης και Συνεργασίας μεταξύ της Σερβίας και της Ε.Ε. μέσα στον Ιανουάριο. Ο Σλοβένος υπουργός Εξωτερικών Dimitrij Rupel είναι ανάμεσα σε αυτούς που

υποστηρίζουν ότι η υπογραφή του Συμφώνου πρέπει να λάβει χώρα το συντομότερο, αν είναι δυνατόν και μέχρι το τέλος του μήνα. Ο Dimitrij Rupel δήλωσε επίσης ότι η Ε.Ε. θα πρέπει να δημιουργήσει μια «ειδική δύναμη» με σκοπό να βοηθήσει την Σερβία να επιταχύνει τις διαδικασίες για την υπογραφή του Συμφώνου και θα συνεργαστεί στενότερα με το Διεθνές Δικαστήριο για την πρώην Γιουγκοσλαβία. Την ίδια ώρα η Σλοβενική κυβέρνηση θα πρέπει να αντιμετωπίσει τις διαφορετικές απόψεις που επικρατούν στους κόλπους της Ε.Ε. για την Σερβία. Η Σλοβενία έχει δηλώσει πως θα εστιάσει ιδιαίτερα στα Δυτικά Βαλκάνια και ελπίζει ότι στη Σύνοδο Κορυφής το καλοκαίρι, Ε.Ε. και Δυτικά Βαλκάνια θα έρθουν πιο κοντά με συμφωνίες για έρευνα και κατασκευαστικά έργα. Όσο αφορά στα εσωτερικά ζητήματα, η Ένωση θα πρέπει να λάβει μέτρα για την επίτευξη του στόχου του 2020 που είναι η μείωση των αερίων του θερμοκηπίου ενώ η Σλοβενική Προεδρία θα πρέπει να αντιμετωπίσει τις αντιδράσεις των 27 στην πρόσφατη ανακοίνωση από την Επιτροπή των μέτρων που πρέπει να ληφθούν για την μείωση των αερίων. Στην εξάμηνη Προεδρία της η Σλοβενία θα ασχοληθεί επίσης με την Ευρωπαϊκή πορεία της Τουρκίας καθώς και με την επικύρωση της Συνθήκης της Λισσαβώνας.

Στο δύσκολο έργο της η Σλοβενία αντιμετωπίζει δύο προβλήματα. Το πρώτο είναι η Γαλλία που ακολουθεί στην Προεδρία της Ε.Ε. και «έκλεψε» την παράσταση από την Σλοβενία με δηλώσεις που έγιναν πρόσφατα από τον Γάλλο Υπουργό για θέματα Ε.Ε. Jean-Pierre Jouyet. Την πρώτη ημέρα της Σλοβενικής Προεδρίας ο Jean-Pierre Jouyet ανακοίνωσε ότι η Γαλλία είναι έτοιμη για την περαιτέρω διεύρυνση της Ένωσης, ενώ ο Nicholas Sarkozy, μια μέρα αργότερα, έκανε αναλυτική περιγραφή των στόχων της Γαλλικής Προεδρίας. Το δεύτερο πρόβλημα είναι τα εσωτερικά προβλήματα της χώρας κα συγκεκριμένα η κριτική που δέχεται η κυβέρνηση της Σλοβενίας από τα ΜΜΕ, καθώς ο δημοσιογραφικός κόσμος κατηγορεί την πολιτική ηγεσία της χώρας ότι επεμβαίνει στο έργο του. Κορυφαίοι δημοσιογράφοι φέρονται ανοιχτά κατά του Πρωθυπουργού Janez Jansa υποστηρίζοντας ότι υπάρχει λογοκρισία και συνεχίζουν λέγοντας ότι υπάρχει πάντα πολιτική πίεση στα άρθρα των εφημερίδων. Η κυβέρνηση αρνείται τις κατηγορίες και στρέφεται εναντίον των δημοσιογράφων λέγοντας ότι αυτά είναι ψέματα που παραπλανούν την εσωτερική και διεθνή κοινή γνώμη ενώ ταυτόχρονα αμαυρώνουν την εικόνα της Σλοβενίας την ώρα που βρίσκεται στην πρώτη θέση της Ε.Ε.. Η Σλοβενία έχει δύσκολο έργο μπροστά της και θα προσπαθήσει να ανταπεξέλθει στα καθήκοντά της έχοντας ως παράδειγμα την Ιρλανδία, η οποία είχε μια πολύ πετυχημένη Προεδρία το 2004.

- Leila Knüppel, "Slowenische Journalisten fürchten um Medienfreiheit", Deutsche Welle, 23/1/08
- Schiltz Christoph, "Zu nett zu Serbien: Kritik an slowenischer EU-Präsidentschaft", Die Welt, 10/1/08
- Riegert Bernd, "Slowenien übernimmt EU-Ratspräsidentschaft", Deutsche Welle, 3/1/08

«Επικίνδυνη η Σλοβενική Προεδρία»⁶.

Απολύτως δικαιολογημένη είναι η ανησυχία που επικρατεί στην Αθήνα από τη στιγμή που η Σλοβενία ανέλαβε την προεδρία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, την 1η

⁶ Γ. Δελαστίκ, «Επικίνδυνη η Σλοβενική Προεδρία», ΕΘΝΟΣ, 9/1/2008.

Ιανουαρίου. Οφείλεται στους φόβους για το ρόλο που ενδεχομένως θα επιδιώξει να παίξει η Λιουμπλιάνα κατά τη διάρκεια της εξάμηνης προεδρίας της σε θέματα που ενδιαφέρουν άμεσα στην Ελλάδα, τόσο στο Κόσοβο όσο και πρωτίστως σε ζητήματα συνδεδεμένα με την πΓΔΜ και την επιζητούμενη από τα Σκόπια ένταξή της στο ΝΑΤΟ αλλά και στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Δεν έχουμε να κάνουμε με κάποια «μανία καταδίωξης» της ελληνικής κυβέρνησης. Έχουν προηγηθεί γεγονότα καθόλου ενθαρρυντικά, τα οποία αποκαλύπτουν μια σαφή και στοχοπροσηλωμένη πρόθεση της σλοβενικής ηγεσίας να παίξει ρόλο προστάτη των Σκοπίων και πράκτορα προώθησης των συμφερόντων τους στους ευρωπαϊκούς θεσμούς.

Προ τριμήνου η Αθήνα δικαίως εξοργίστηκε, όταν ο Σλοβένος αντιπρόσωπος στο ΝΑΤΟ ανέλαβε να διοργανώσει γεύμα γνωριμίας στις Βρυξέλλες μεταξύ των ομολόγων του από τις 26 ΝΑΤΟϊκές χώρες και του Υπουργού Εξωτερικών της πΓΔΜ Αντόνιο Μιλόσοσκι. Όπως έγραψε, μάλιστα, ο «Ελεύθερος Τύπος», το ελληνικό Υπουργείο Εξωτερικών ανακάλυψε ότι λίγο πριν αναλάβει η Πορτογαλία την προεδρία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, την 1η Ιουλίου 2007, οι Σλοβένοι είχαν... «σπιτώσει» τους Σκοπιανούς, παραχωρώντας τους γραφείο μέσα (!) στην πρεσβεία της Σλοβενίας στη Λισαβόνα και, καθιστώντας τους αποδέκτες όλης της αλληλογραφίας, ακόμη και της εμπιστευτικής, μεταξύ των κρατών-μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Χρειάστηκε παρέμβαση της ελληνικής κυβέρνησης προς την πορτογαλική και αυτής προς τη σλοβενική για να κάνει η Λιουμπλιάνα «έξωση» στους... «σώγαμπρους» από τα Σκόπια!

Προχθές ο Σλοβένος πρωθυπουργός Janez Jansa είχε καλέσει στη Λιουμπλιάνα εκπροσώπους μεγάλων μέσων ενημέρωσης από όλη την Ευρώπη, και από τις δηλώσεις που τους έκανε φαίνεται ότι έχει στόχο να προσδώσει δυναμική και στις διαδικασίες ένταξης της πΓΔΜ στην Ευρωπαϊκή Ένωση, πέρα από τη γνωστή ιστορία με την πρόσκληση ή όχι ένταξης των Σκοπίων στο ΝΑΤΟ. Ο Σλοβένος πρωθυπουργός υπογράμμισε ότι πρέπει να προχωρήσει η ενταξιακή πορεία της πΓΔΜ προς την Ευρωπαϊκή Ένωση, η οποία έχει μείνει στάσιμη τα δύο τελευταία χρόνια.

Το ζητούμενο φυσικά είναι η έναρξη ενταξιακών διαπραγματεύσεων Βρυξελλών-Σκοπίων, κάτι το οποίο δεν είναι εφικτό προς το παρόν, αφού ούτε η ίδια η Επιτροπή και οι μεγάλες ευρωπαϊκές χώρες δεν το προτείνουν, ενώ είναι βέβαιο πως οποιαδήποτε απόπειρα προσδιορισμού ημερομηνίας έναρξης συνομιλιών θα συναντούσε την αντίρρηση και εν ανάγκη το βέτο της ελληνικής κυβέρνησης, αν προηγουμένως δεν έχει επιλυθεί το ζήτημα της ονομασίας της πΓΔΜ.

Ελάχιστη σημασία θα είχε βεβαίως η στάση της Σλοβενίας, δεδομένου του ασήμαντου πολιτικού βάρους της χώρας αυτής στις ευρωπαϊκές υποθέσεις, αν δεν ήταν γνωστό πως η Σλοβενία αποτελεί χώρα που η πολιτική της ακολουθεί τυφλά την πολιτική της Αυστρίας και της Γερμανίας. Αυτό μεταβάλλει ριζικά τη θεώρηση της σλοβενικής στάσης, αφού αυτή μπορεί να θεωρηθεί ότι μεταφέρει συγκαλυμμένα τη γερμανική πολιτική - και μάλιστα χωρίς τις δεσμεύσεις που θα είχε το Βερολίνο και τις ισορροπίες που θα έπρεπε να τηρεί, αν ασκούσε το ίδιο την προεδρία της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Με δεδομένο δε ότι ο Σλοβένος πρωθυπουργός Janez Jansa είναι σοσιαλδημοκράτης, όπως και ο Γερμανός υπουργός Εξωτερικών Φρανκ-Βάλτερ Στάινμαγιερ, η ταύτιση Λιουμπλιάνας-Βερολίνου στα κρίσιμα διεθνή θέματα που θα εκφράζονται στο επίπεδο της Ευρωπαϊκής Ένωσης αυτό το εξάμηνο πρέπει να θεωρείται πλήρης. Αυτή η ταύτιση καθιστά τη σλοβενική πολιτική αφενός άξια συστηματικής παρακολούθησης και

ανάλυσης και αφετέρου πολύ πιο επικίνδυνη. Κανείς στα Βαλκάνια δεν έχει φυσικά λησμονήσει τον ρόλο που έχει παίξει η Γερμανία στη διάλυση της Γιουγκοσλαβίας ούτε έχει αυταπάτες ως προς το πνεύμα των λύσεων που επιδιώκει να προωθήσει το Βερολίνο στα πολλά μέτωπα που παραμένουν ανοιχτά στην περιοχή μας, άρα κανείς δεν αμφιβάλει ως προς τις επιδιώξεις της σλοβενικής προεδρίας της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Η πειθήνια εναρμόνιση της σλοβενικής πολιτικής με τη γερμανική, πέρα από τα προβλήματα που προκαλεί στην Αθήνα σε σχέση με την πΓΔΜ, συνιστά σοβαρή απειλή και για την Κύπρο. Η άμεση σύγκρουση Λιουμπλιάνας-Λευκωσίας θα γίνει γύρω από την άρνηση της Κύπρου να αποδεχθεί διεθνή αναγνώριση μονομερούς ανακήρυξης της ανεξαρτησίας του Κοσόβου, την οποία φυσικά προωθεί η Σλοβενία με κάθε τρόπο. Σημαντική όμως θα είναι και η έμμεση σύγκρουση γύρω από την Τουρκία, καθώς ο Γερμανός Υπουργός Εξωτερικών εκφράζει τις πιο ακραίες φιλοτουρκικές δυνάμεις του γερμανικού κατεστημένου και φυσικά αυτό θα αντανακλαστεί στη στάση της σλοβενικής προεδρίας της Ευρωπαϊκής Ένωσης.»

ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗ ΤΩΝ ΕΚΘΕΣΕΩΝ ΔΙΕΘΝΩΝ ΟΡΓΑΝΙΣΜΩΝ, ΜΗ ΚΥΒΕΡΝΗΤΙΚΩΝ ΟΡΓΑΝΩΣΕΩΝ ΚΑΙ ΤΗΣ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ ΚΑΙ ΤΗΝ Ε.Ε.

(Για λογαριασμό του Υπουργείου Οικονομίας και Οικονομικών).

Επιλογή από ευρύτερο κείμενο που παραδόθηκε τον Οκτώβριο 2007 (η' τριμηνιαίο δελτίο). Την ομάδα έργου συντονίζει ο Νίκος Κουτσιαράς.

Michael Kaedin, Διοικητική σύγκλιση – Μια Αποτίμηση των άριστων πρακτικών της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για την μεταφορά της νομοθεσίας της Ε.Ε. στη Γαλλία, τη Γερμανία, την Ιταλία, τη Σουηδία και την Ελλάδα, Journal of European Integration, Σεπτέμβριος 2007.

Το άρθρο έχει ως στόχο να εξετάσει, υπό το πρίσμα της ενδιάμεσης Έκθεσης της στρατηγικής της Λισαβόνας την πορεία σύγκλισης των κρατών μελών με βάση τα διοικητικά πρότυπα και τις καλές πρακτικές της Ευρωπαϊκής επιτροπής για τη μεταφορά του Κοινοτικού δικαίου στο Εθνικό δίκαιο. Η μελέτη εξετάζει τον εξευρωπαϊσμό της δημόσιας διοίκησης σε πέντε κράτη μέλη, ενταγμένο στο ευρύτερο πλαίσιο της συζήτησης για τη θεσμική μεταρρύθμιση. Αξιολογεί, εάν οι εθνικές διοικητικές δομές και διαδικασίες στη Γαλλία, στη Γερμανία, στη Σουηδία, στην Ελλάδα και την Ιταλία συγκλίνουν στις προτεινόμενες και, θεωρητικώς, πιο αποτελεσματικές λύσεις του ζητήματος της μεταγραφής του Κοινοτικού δικαίου στο Εθνικό. Τα αποτελέσματα της μελέτης αναδεικνύουν νέα στοιχεία για τις τάσεις σύγκλισης προς τα προτεινόμενα διοικητικά μοντέλα της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Από το 2004 οι εξελίξεις στα κράτη μέλη δείχνουν ότι έχουν αναθεωρηθεί τα εθνικά μοντέλα συντονισμού για τη μεταγραφή του Κοινοτικού δικαίου στο Εθνικό και έχουν δημιουργηθεί νέοι μηχανισμοί συντονισμού,

καθώς και ειδικές διαδικασίες με βάση τις συνιστώμενες καλές πρακτικές της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Παρ' όλα αυτά, τα υπάρχοντα στοιχεία από το 1995 μέχρι το 2006 που αφορούν στη μεταγραφή του Κοινοτικού δικαίου στο Εθνικό δείχνουν ότι τα προβλήματα δεν έχουν ακόμα αντιμετωπιστεί γεγονός που θέτει σε κίνδυνο τη στρατηγική της Λισαβόνας συνολικά.

Σε μεθοδολογικό επίπεδο, η βασική υπόθεση εργασίας είναι αυτή της διοικητικής σύγκλισης σε ευρωπαϊκό επίπεδο, ότι δηλαδή τα κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης συγκλίνουν γύρω από ένα πιο αποτελεσματικό διοικητικό μοντέλο για τη μεταγραφή των οδηγιών της εσωτερικής αγοράς. Στην προσπάθεια να δοθούν οι κατάλληλοι λειτουργικοί ορισμοί των εννοιών, όπως για παράδειγμα της έννοιας της διοικητικής σύγκλισης, ο συγγραφέας χρησιμοποιεί όρους, όπως το ποσοστό σύγκλισης που είναι ο αριθμός των βέλτιστων πρακτικών που έχουν υιοθετηθεί ως προς τον μέγιστο αριθμό των πιθανών συστάσεων. Αντιστοίχως, σταθμίζονται και οι βέλτιστες πρακτικές με ένα συντελεστή στάθμισης ανάλογα με τη σημασία τους.

Η επιλογή των κρατών έχει γίνει με περισσότερα του ενός κριτήρια, όπως για παράδειγμα η διαφορετικότητα των διοικητικών δομών, των προβλημάτων που υφίστανται σε διοικητικό επίπεδο, αλλά και τα δομικά χαρακτηριστικά των ιδίων των κρατών. Τα δεδομένα που χρησιμοποιήθηκαν στην εν λόγω έρευνα βασίζονται σε μεγάλο βαθμό σε ερωτηματολόγια και συνεντεύξεις από δημόσιους υπάλληλους που εμπλέκονται στις διαδικασίες συντονισμού στα κράτη μέλη και στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή, αλλά και σε εκθέσεις κρατών στο σχετικό αντικείμενο. Τα αποτελέσματα φαίνονται στον πίνακα που ακολουθεί.

Η συνολική αξιολόγηση αποδεικνύει ότι δεν υπάρχουν επαρκή στοιχεία που να στοιχειοθετούν ότι υπάρχει πράγματι απόκλιση. Ωστόσο υπάρχουν ιδιαίτερα μεγάλες διαφορές μεταξύ των κρατών που εξετάζονται. Συγκεκριμένα, η Ελλάδα και Ιταλία έχουν τις χειρότερες επιδόσεις, οι οποίες, μάλιστα, επιδεινώνονται την τελευταία διετία. Αυτό οφείλεται σε πολλούς λόγους από τους οποίους, όμως, ο συγγραφέας επιλέγει να αναδείξει δύο. Ο πρώτος είναι ότι η υιοθέτηση των βέλτιστων πρακτικών σε πολλές περιπτώσεις δεν είναι τίποτα παραπάνω από απλή μίμηση, η οποία δεν παράγει ουσιαστικά αποτελέσματα, αλλά αποτελεί, κυρίως, ένδειξη μιας συμβολικής συμπεριφοράς από πλευράς των αρμοδίων θεσμών. Ο δεύτερος σχετίζεται με την αδυναμία των φορέων να διαγνώσουν το συνολικό πρόβλημα. Αυτό έχει ως αποτέλεσμα να δίνεται έμφαση σε μεμονωμένα μέτρα και όχι στο θεμελιώδη στόχο που βρίσκεται πίσω από τα μέτρα.

Συμπερασματικά, αποδεικνύεται ότι η μεταγραφή του Κοινοτικού δικαίου στο Εθνικό δίκαιο εξαρτάται, και συχνά δυσχεραίνεται, από παράγοντες, όπως η διαφορετικότητα των διοικητικών δομών, η διαφορετικότητα του νομικού, κοινωνικού, οικονομικού και πολιτισμικού περιβάλλοντος.

ΤΥΠΟΣ

ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ

- Ιωακειμίδης Π.Κ., «Εκλογές ΗΠΑ: ελπίδες και απογοήτευση», ΤΑ ΝΕΑ, 18/01/2008
- Ιωακειμίδης Π.Κ., «Τα σημαντικά ευεργετήματα του ευρώ», ΤΑ ΝΕΑ, 11/01/2008

- Κουλουμπής Θ., «Ελληνοαμερικανικές σχέσεις 1974-1999», Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ, 05/01/2008
- Κουλουμπής Θ., «Ελληνοαμερικανικές σχέσεις: 1999 μέχρι σήμερα», Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ, 27/1/2008
- Τσούκαλης Λ., «Ο πόλεμος των ιδεών δεν έφτασε εδώ», Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ, 5/1/2008
- Barroso J. M., «Σημαντική ευκαιρία για την Ευρώπη η νέα φιλική προς το κλίμα οικονομία», Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ, 27/1/2008
- «Καιρός για μια ισχυρή Ευρώπη» International Herald Tribune, Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ, 25/1/2008
- «Μην ψάχνετε για δημοκρατία στην προεδρία της Ε.Ε.», International Herald Tribune, Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ, 23/1/2008
- «Η αντεπίθεση της Ευρώπης», The New York Times, Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ, 18/1/2008
- Μουζέλης Ν., «Είναι νέοι οι νέοι πολιτικοί;» ΤΟ ΒΗΜΑ, 13/01/2008
- Αλογοσκούφης Γ., «Μεταρρυθμίσεις για να αντιμετωπίσουμε τις προκλήσεις της εποχής», ΤΟ ΒΗΜΑ, 30/12/2007.

ΞΕΝΟΣ

- "EU states tussle over emission promises", Financial Times, 15/01/2008
- "Illegal migrants stream through Schengen zone", Financial Times, 11/01/2008
- "Japan 'should adopt European labour model'", Financial Times, 21/01/2008
- "MPs begin bruising fight over European treaty", Financial Times, 21/01/2008
- "Sarkozy promises French fleets he will loosen EU fishing curbs", Independent, 22/01/2008
- "Serbia 'needs to embrace the EU'", Independent, 07/01/2008
- "Serbia set for 'referendum' on Europe ties", Financial Times, 22/01/2008
- Atkins R, "Euro in tumble as ECB hawk sparks rate cut talk", Financial Times, 17/01/2008
- Atkins R, "Eurozone consumer spending falls", Financial Times, 08/01/2008
- Atkins R, "Pound's fall could hit eurozone ties", Financial Times, 13/01/2008
- Balladur E., "Tony Blair ne peut être le président de l'Europe", Le Monde, 17/1/2008.
- Barber T, "EU finance ministers pledge more economic reform", Financial Times, 22/01/2008
- Barber T, "Law and order force to secure Kosovo stability", Financial Times, 25/01/2008
- Barber T, "Lisbon treaty delays put president's start in doubt", Financial Times, 15/01/2008
- Barber T, "Sweden handed toughest green target", Financial Times, 24/01/2008
- Barber T., "Sarkozy steals the thunder as Slovenia takes over EU's helm", Financial Times, 10/01/2008
- Benoit B, "Merkel rejects Euro zone 'summit'", Financial Times, 16/01/2008
- Benoit B, "Merkel rejects French 'summit' proposal", Financial Times, 15/01/2008
- Boland V, "Summit heralds new era of Turkish-Greek relations", Financial Times, 24/01/2008
- Bounds A, "Barroso defends Europe's economic strength", Financial Times, 16/01/2008
- Bounds A, "EU proclaims new era in emissions fight", Financial Times, 24/01/2008
- Bounds A, "Industry warns on EU pollution law", Financial Times, 08/01/2008
- Crawford L, "Rebel seeks innovators to shake up Europe", Financial Times, 13/01/2008
- Dinmore G, "Italy cuts growth forecast amid fears of slowdown", Financial Times, 15/01/2008
- Euro gains more ground in global battle for supremacy Independent, 02/01/2008
- Ferenczi T., "Tony Blair président !", Le Monde, 25/1/2008.
- Ferenczi T., "L'Union a besoin d'un gouvernement économique", Le Monde, 11/1/2008.

- Grice A, "Brown says Tory 'isolation' on EU puts economy at risk", Independent, 14/01/2008
- Hall B, "Embrace full-scale liberalisation, commission tells Sarkozy", Financial Times, 23/01/2008
- Hall B, "Paris will push for EU enlargement", Financial Times, 07/01/2008
- Hall B, "Blair to address Sarkozy party rally", Financial Times, 08/01/2008
- Hall B, "Paris will push for EU enlargement", Financial Times, 08/01/2008
- Harvey F, "Kyoto successor crucial to European emissions plan", Financial Times, 24/01/2008
- Jouyet J.P., "Pour une *diplomatie de l'euro*", Le Monde, 3/1/2008.
- Lichfield J, "Blair unfit to run EU, say French political veterans", Independent, 18/01/2008
- Lichfield J, "Sarkozy backs 316 ways to liberate French business", Independent, 24/01/2008
- Lieven A, "Balkan unrest remains a recipe for disaster", Financial Times, 13/01/2008
- Measure S, "Tony Blair, president of Europe?", Independent, 13/01/2008
- Parker G, "Brown makes case for EU engagement", Financial Times, 14/01/2008
- Penketh A, "Russia furious as British Council reopens in Moscow", Independent, 15/01/2008
- Penketh A, "Slovenia's debut EU presidency marred by row over press freedom", Independent, 24/01/2008
- Pickard J, "Speaker blocks call for EU treaty vote", Financial Times, 21/01/2008
- Popham P, "Prodi faces confidence vote to save coalition", Independent, 23/01/2008
- Ricard P. & Stroobants J.P., "Le sommet des Quatre, à Londres, agace les autres Européens", Le Monde, 17/1/2008.
- Roche M., "Gordon Brown mise sur l'Europe pour redorer son blason", Le Monde, 18/1/2008.
- Séry M., "En Europe, différents modes de financement", Le Monde, 20/1/2008.
- Stojanovic D, "Serbians prepare plan for Kosovo", Independent, 15/01/2008
- Thornhill J, "Europe in 2008: How Asia can drive European global ambitions", Financial Times, 02/01/2008
- Zimonjic V, "Run-off vote to decide Serbia's future", Independent, 21/01/2008
- Zimonjic V, "Serbia bans US and British election monitors", Independent, 12/01/2008

ΤΕΚΜΗΡΙΩΣΗ

A. Παρατίθεται αυτούσια η περίληψη (Executive Summary) μιας έκθεσης του Crisis Group Europe με τίτλο:

"Cyprus: Reversing the drift to partition executive summary and recommendations"⁷

One more major effort, strongly encouraged by the UN and European Union (EU), should be made in 2008 to resolve the long-running dispute between ethnic Greeks and Turks on Cyprus and achieve a comprehensive settlement to reunify the island. All sides have much to gain from such a settlement. For the Greek Cypriots, it would end lingering insecurity, give them access to the Turkish economy, the most dynamic in the region, and

⁷ "Cyprus: Reversing the Drift to Partition", Crisis Group Europe Report N°190, 10 January 2008 στο www.crisisgroup.org/home/index.cfm?id=5255&l=1

increase their service industry's value as an eastern Mediterranean hub. For Turkish Cypriots, it will mean being able to enjoy the benefits of EU citizenship of which they are presently largely deprived. For the EU, the unresolved Cyprus problem now hampers its functioning on issues as diverse as cooperation with NATO in Afghanistan and Chinese shoe imports. And for Turkey a settlement would overcome a major obstacle to its convergence with the EU.

If such an effort fails, the alternative is likely to be partition. Movement toward this has accelerated since 2004, when the UN's Annan Plan, in an ironic reversal of longheld positions, was accepted by the Turkish Cypriots but collapsed due to Greek Cypriot rejection, and the Greek Cypriot government entered the EU as the sole representative of the divided island. While there has been almost no bloodshed since the Turkish invasion of 1974 and violent conflict remains highly unlikely, the events of 2004 have rendered obsolete the comfortable belief that the relatively tranquil status quo can be preserved indefinitely.

If no settlement is found, the process referred to locally as "Taiwanisation" will inevitably speed up, consolidating partition. All sides need to focus much more sharply than they have to date on the downsides of this. Greek Cypriots will experience growing international toleration of the self-declared Turkish Republic of Northern Cyprus, loss of significant land that would have been returned by the north in any settlement, permanent stationing of Turkish troops, acceleration of a Turkish Cypriot building boom on Greek-owned properties, and the arrival on the island of more Turkish settlers. Turkish Cypriots will experience slower development; a tougher struggle against criminal elements taking advantage of their isolation; and indefinite suspension of many of their rights as EU citizens. Turkey will face a troubled atmosphere in a wide range of its dealings with the EU and in NATO, making it much harder for its leaders to pursue additional economic, legal and administrative reforms.

Any comprehensive reunification settlement will need to be based on the bizonal and bicomunal principles that have been long understood by the parties and are at the heart of past UN mediation efforts. Both sides can live with at least two thirds of the 9,500-page UN Annan plan, and solutions can readily be envisaged to the outstanding matters in dispute if only, as ever, the political will can be summoned to engage in serious negotiations. That will require a fresh start: since March 2006, when Crisis Group first reported on Cyprus, it has become apparent that the initially promising process based on the 8 July 2006 Agreement between the leaders of the island's two communities is wholly stalemated. The period following the Greek Cypriots' February 2008 presidential election may offer both communities an opportunity to reestablish their will to engage in meaningful negotiations. While there is understandable scepticism now in many quarters as to whether any likely outcome of that election will be conducive to such negotiations, it is important that this issue not be prejudged. In the weeks ahead maximum efforts should be made, internally and externally, to focus on the substantive matters at stake – the disadvantages of an accelerated move to partition and the advantages of a comprehensive reunification settlement – and the process by which negotiations might be advanced. This report is written in that spirit.

The ideal outcome would be for the leaders of both sides, as soon as possible after the election, to meet and signal to the UN a real commitment to restart talks, backing this up with unilateral confidence-building measures (CBMs). The UN should then send a

mission to establish a framework for subsequent face-to-face talks between the leaders. At that point Turkey should unilaterally open its seaports and airports to Greek Cypriot traffic, followed quickly by action from the Greek Cypriots to remove the obstacles they have created to EU direct trade with the Turkish Cypriots. Difficult as they no doubt will be to achieve, such measures, taken together, would create an atmosphere in which negotiations would have a realistic chance of succeeding.

RECOMMENDATIONS

To relaunch negotiations after the February 2008 Greek Cypriot presidential elections

1. Greek and Turkish Cypriot leaders should jointly express their will to re-engage in UN-mediated talks on a comprehensive settlement, and the UN should build up its team in Cyprus and send a senior figure to conduct an assessment mission.

To establish an environment conducive to successful negotiations

2. The Greek Cypriot administration, as a unilateral CBM, should agree to EU implementation of its Direct Trade Regulation so as to allow Turkish Cypriot products to be sold directly to the EU.

3. The Turkish Cypriot administration, as a unilateral CBM, should freeze construction on Greek Cypriot-owned real estate.

4. Turkey, as a unilateral CBM, should implement its commitment in the 2005 Additional Protocol to the EU-Turkey Customs Union to open its seaports and airports for Greek Cypriot traffic, and its civilian and military leaders should firmly commit to the reunification of Cyprus in a bicomunal, bizonal federation and ultimate full withdrawal of Turkish troops pursuant to a settlement.

To maintain momentum in the negotiations

5. Both Cypriot administrations should lift impediments that prevent the EU from working freely in Turkish Cypriot-administered areas; the Greek Cypriots should proactively discourage discrimination against Turkish Cypriot products and advertising in Greek Cypriot media and commerce and engage pragmatically with Turkish Cypriot police, public health authorities, and other agencies dealing with day-to-day affairs.

6. The Turkish Cypriot administration should end harassment of merchants seeking to export through Greek Cypriot ports and allow EU-financed bicomunal projects to proceed, especially to encourage joint ventures based on common interests with the Greek Cypriot private sector and a renewal of civil society meetings.

7. The UN and EU should develop and deepen collaboration on intercommunal meetings, in particular to increase opportunity for debate on the economic, social and political benefits of reunification.

8. Turkey should:

- (a) explore all ways to allay Greek Cypriot fears, including avoiding military exercises near the Green Line and military overflights of internationally recognised Greek or Greek Cypriot airspace;
- (b) offer as soon as there is significant negotiating progress to accept international monitoring of its troop strength on the island; and
- (c) encourage Turkish officials, business people and intellectuals to engage with Greek Cypriots to build trust in support of the negotiations.

9. Greece should explain the potential dangers of nonresolution of the Cyprus problem to all European member states in preparation for comprehensive talks in 2008 and encourage Greek Cypriots to emulate its own détente with Ankara since 1999.

10. EU institutions and member states should strongly support renewal of Cyprus talks in 2008, follow them closely so as to be ready to react to a threatened breakdown, explain to publics and policy elites in Europe how the Cyprus problem injures the common foreign and security policy, and encourage Russia to use its influence on the island to encourage a settlement.

11. The U.S. should work with European capitals and with other Security Council members to highlight the dangers of non-resolution of the Cyprus problem.

ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΗ ΕΡΕΥΝΑΣ

- Balzacq T., "The Policy Tools of Securitization: Information Exchange, EU Foreign and Interior Policies", *Journal of Common Market Studies*, Volume 46, Issue 1, January 2008
- Benson D., Jordan A., "Understanding task allocation in the European Union: exploring the value of federal theory", *Journal of European Public Policy*, Volume 15, Issue 1, January 2008. Abstract: After a long period in the doldrums, in recent years the use of federalism to understand the European Union (EU) has undergone something of a renaissance. However, some of its core claims remain ambiguous and many have not been tested empirically. This paper argues that amongst a number of truth claims made by federal theorists, potentially the most illuminating is that relating to the allocation of decision-making powers (or tasks) across different levels of governance. In testing the value of what appears to be an increasingly distinct 'turn' in EU scholarship, it subjects this particular claim to empirical testing within the area of environmental governance - a policy area which is especially well suited to federal theory. Drawing on three relevant federal theories, this paper concludes that each one sheds new light on task allocation, but all have their blind spots, suggesting the need for further refinement, empirical testing and possibly synthesis with other theoretical approaches.
- Björkdahl A., "Norm advocacy: a small state strategy to influence the EU", *Journal of European Public Policy*, Volume 15, Issue 1, January 2008
- Björn M.-W., "The Effect of International Terrorism on EU Intelligence Co-operation", *Journal of Common Market Studies*, Volume 46, Issue 1, January 2008
- Blom-Hansen Jens, "The origins of the EU comitology system: a case of informal agenda-setting by the Commission", *Journal of European Public Policy*, Volume 15, Issue 2, January 2008. Abstract: The 2-300 comitology committees monitor the EU Commission's use of delegated powers. Why should there be this unique and peculiar solution to a parliamentary control problem that is well known from all national political systems? This article argues that, contrary to conventional wisdom, the exact choice of comitology can only be explained by the actions of the Commission. The idea of comitology was introduced by the Commission, and it functioned as a focal point in the member states' negotiations on supranational administration in the late 1950s and early 1960s. The argument is substantiated in an analysis of the first uses of comitology within three widely different EU policy areas: agriculture, development aid, and customs policy. The general lesson is that the EU Commission can be an important informal agenda-setter in areas where it has no formal powers.

- Bossong R., **"The Action Plan on Combating Terrorism: A Flawed Instrument of EU Security Governance"**, Journal of Common Market Studies, Volume 46, Issue 1, January 2008
- Buntrock O., **"'Problem-oriented micro-institutionalization': a requisite approach to cross-national problem-solving"**, Journal of European Public Policy, Volume 15, Issue 2, January 2008
- Carter Cairtriona, Smith Andy, **"Revitalizing public policy approaches to the EU: 'territorial institutionalism', fisheries and wine"**, Journal of European Public Policy, Volume 15, Issue 2, January 2008
- Den Boer M., Hillebrand C., Nölke A., **"Legitimacy under Pressure: The European Web of Counter-Terrorism Networks"**, Journal of Common Market Studies, Volume 46, Issue 1, January 2008
- Ganghof S., Genschel P., **"Taxation and democracy in the EU"**, Journal of European Public Policy, Volume 15, Issue 1, January 2008
- Geoffrey Edwards, Meyer O. Christoph, **"Introduction: Charting a Contested Transformation"**, Journal of Common Market Studies, Volume 46, Issue 1, January 2008
- Guild E., **"The Uses and Abuses of Counter-Terrorism Policies in Europe: The Case of the 'Terrorist Lists'"**, Journal of Common Market Studies, Volume 46, Issue 1, January 2008
- Hellström J., **"Partisan responses to Europe: the role of ideology for national political parties' positions on European integration"**, Journal of European Public Policy, Volume 15, Issue 2, January 2008
- Joffe G., **"The European Union, Democracy and Counter-Terrorism in the Maghreb"**, Journal of Common Market Studies, Volume 46, Issue 1, January 2008
- Keohane D., **"The Absent Friend: EU Foreign Policy and Counter-Terrorism"**, Journal of Common Market Studies, Volume 46, Issue 1, January 2008. Abstract: The article argues that the relative absence of foreign policy from the EU's counter-terrorism efforts is surprising given the nature of the threat. The reasons for this range from the EU's role and approach to counter-terrorism, to the leading role of interior ministers and a focus on the internal threat. External factors and actors also come into play, such as the US 'global war on terror' and NATO's role in counter-terrorism. The article explores three core aspects of the external dimension of counter-terrorism policy and argues that areas such as development assistance and democracy promotion have become securitized.
- König T., **"Why do member states empower the European Parliament?"**, Journal of European Public Policy, Volume 15, Issue 2, January 2008. Abstract: This is the first study which provides a strategic view on the empowering of the EP by the member states. Compared to the consultation procedure, in which the Council adopts Commission proposals, the EP has become a co-legislator in the codecision procedure, in which it usually promotes an integrationist position favouring policy change. According to this supranational scenario, most scholars conclude that member states intend to increase the legitimacy of the EU rather than their benefits from legislative outcomes. For some authors the empowering of the EP is even a significant example of the limits and deficits of rational choice theory. From a strategic perspective, however, this study clarifies that member states can benefit from introducing the codecision procedure in the supranational scenario. When the parliament can hardly figure out the complex configuration in the

Council, member states can strategically misrepresent their pivotal member's 'true' position and present a minority proposal in the conciliation bargains that is more closely located to the status quo. Under these conditions, the introduction of the co-decision procedure has several advantages for the member states; in particular it improves the benefits of member states *vis-à-vis* solutions under the consultation procedure, in which a better informed Commission makes a proposal that must find the support only of a qualified majority of member states.

- Lasas A., **"Restituting victims: EU and NATO enlargements through the lenses of collective guilt"**, Journal of European Public Policy, Volume 15, Issue 1, January 2008. Abstract: Following the disintegration of the Soviet bloc, many Central and Eastern European countries launched a vigorous 'come back to Europe' campaign, which primarily focused on accession to NATO and the European Union. I interpret the decisions of the Euro-Atlantic community to enlarge eastward as a historical restitution for countries affected by the 'black trinity': the Munich Agreement, the Molotov-Ribbentrop Pact, and the Yalta-Potsdam Conferences. Collective guilt of the Euro-Atlantic community transformed the process of accession by constraining the opposition, creating a sense of urgency, and shaping the geographical scope of Eastern enlargement.
- Manow P., Schäfer A., Zorn H., **"Europe's party-political centre of gravity, 1957-2003"**, Journal of European Public Policy, Volume 15, Issue 1, January 2008
- Maurer A., Parkes Roderick, Wagner Markus, **"Explaining group membership in the European Parliament: the British Conservatives and the Movement for European Reform"**, Journal of European Public Policy, Volume 15, Issue 2, January 2008
- Michelsen J., **"A Europeanization deficit? The impact of EU organic agriculture regulations on new member states"**, Journal of European Public Policy, Volume 15, Issue 1, January 2008
- Olsen D. H. E., **"The origins of European citizenship in the first two decades of European integration"**, Journal of European Public Policy, Volume 15, Issue 1, January 2008
- Schneider V., Häge M. F., **"Europeanization and the retreat of the state"**, Journal of European Public Policy, Volume 15, Issue 1, January 2008
- Warkotsch A., **"Non-compliance and instrumental variation in EU democracy promotion"**, Journal of European Public Policy, Volume 15, Issue 2, January 2008
- Wiener A., **"European Responses to International Terrorism: Diversity Awareness as a New Capability?"**, Journal of Common Market Studies, Volume 46, Issue 1, January 2008. Abstract: This exploratory article seeks to identify angles for theory-guided research on European responses to terrorism. It argues that, when placed within the historical context of its own trajectory in the area of border politics, and especially experiences related to the Schengen Agreement, its implementation and cross-pillar collaboration, it is possible to identify a distinct European capability. This article describes this capability as 'diversity awareness'. That is, as an actor on the world stage, the European Union is able to draw on transnational and trans-border experiences with law enforcement in beyond-the-state settings, as opposed to e.g. conventional warfare in order to defend the national interest. While sympathetic to the 'normative power Europe' literature, the article's critical constructivist approach notes reservations against the Universalist bias of that literature and proposes an approach that is more conducive to empirical research instead.

ΤΕΚΜΗΡΙΩΣΗ

- Arbak E., "Corporate Taxation and the European Company Statute", CEPS Task Force Reports, 16/1/08, www.ceps.be
- Brewer L. T., "Climate Change Meets Trade: The rapidly expanding agenda in the post-Bali period", CEPS Commentaries, 21/1/08, www.ceps.be
- Caporaso J., Tarrow S., "Polanyi in Brussels: European institutions and the embedding of markets in society", RECON Working Paper, January 2008, www.reconproject.eu
- Chryssochoou D., "Europe as a post-statist synarchy", Κείμενα Ανάλυσης EKEM, 16/1/08, www.ekem.gr
- Corsetti G., Martin P., Pesenti P., "Varieties and the Transfer Problem: The Extensive Margin of Current Account Adjustment", RSCAS Working Papers, January 2008, www.eui.eu
- Egenhofer C., "Is continued free allocation to industry defensible?", CEPS Commentaries, 23/1/08, www.ceps.be
- Figueira F., "The Consumer Credit Directive: Lost in the labyrinth of EU policy-making?", ECR Commentaries, 25/1/08, www.ceps.be
- Glencross A., "Altiero Spinelli and the Idea of the US Constitution as a Model for Europe: The Promises and Pitfalls of an Analogy", RSCAS Working Papers, January 2008, www.eui.eu
- Gorenflo R.D., "Seizing Layers within a Multi-layered Structure: How the EU Deals with Security and Where the GCC Could Fit In", RSCAS Working Papers, January 2008, www.eui.eu
- Gros D., "Decoupling: Can Europe avoid a recession?", CEPS Commentaries, 23/1/08, www.ceps.be
- Gros D.I., "China and India: Implications for the EU Economy", CEPS Working Documents, 23/1/08, www.ceps.be
- Kassenova N., "The New EU Strategy towards Central Asia: A View from the Region", CEPS Policy Briefs, 16/1/08, www.ceps.be
- Klemenčič M., "A star pupil playing it safe in the EU, An inside view of the first Slovenian EU Council Presidency", Notre Europe, January-June 2008, www.notre-europe.fr
- Lannoo Karel, "Financial supervision is not well served by half-baked solutions", CEPS Commentaries, 9/1/08, www.ceps.be
- Moreau Marie-Ange, "Le rôle du Comité d'Entreprise Européen au cours des restructurations: les leçons du projet AgirE", LAW Working Papers, January 2008, www.eui.eu
- Petersmann E.-U., "Judging Judges: Do Judges Meet their Constitutional Obligation to Settle Disputes in Conformity with 'Principles of Justice and International Law'?", LAW Working Papers, January 2008, www.eui.eu
- Riley A., "The Vaxholm Case of Swedish 'Social Dumping' - The ECJ does its job", CEPS Commentaries, 11/1/08, www.ceps.be
- Tocci N., Darbouche H., Emerson M., Fernandes S., Hanau-Santini R., Noutcheva G., Portela C., "The European Union as a Normative Foreign Policy Actor", CEPS Working Documents, 21/1/08, www.ceps.be

- Ülgen S. (Ed.), "The evolution of the Turkish telecommunications, energy and transport sectors in light of EU harmonisation", CEPS Special Reports, 18/1/08, www.ceps.be
- Zuleeg F., Hagemann S., "A bigger bang for our euros: how to reform the EU budget", EPC Policy Brief, 24/1/08, www.epc.eu
- Γκάτζιος Π., «Συνθήκη της Λισαβόνας και Ε.Ε.», Κείμενα Ενημέρωσης EKEM, 4/1/08, www.ekem.gr
- Κούγιας Κ., «Η Ευρωπαϊκή Ένωση στη δυναμική της παγκοσμιοποίησης», Κείμενα Ενημέρωσης EKEM, 4/1/08, www.ekem.gr

ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ

- 29/2/2008: Εκδήλωση με θέμα: **«25 χρόνια λειτουργίας του Τμήματος Πολιτικής Επιστήμης και Δημόσιας Διοίκησης»** που οργανώνει το Τμήμα Πολιτικής Επιστήμης και Δημόσιας Διοίκησης της Σχολής Νομικών, Οικονομικών και Πολιτικών Επιστημών του Πανεπιστημίου Αθηνών, Αθήνα.
- 7/2/2008: Εκδήλωση με θέμα **«60 χρόνια Ο.Η.Ε., 50 χρόνια Ευρωπαϊκή Ένωση»** που οργανώνει το Ίδρυμα Διεθνών Νομικών Μελετών του Πανεπιστημίου Αθηνών.
- 28/01/2008: Το Ινστιτούτο Μεταναστευτικής Πολιτικής σε συνεργασία με το Migration Policy Institute διοργάνωσε Συνέδριο με θέμα: **«Πώς η Πολιτεία και η Κοινωνία των Πολιτών Μπορούν να Συνεργαστούν Επιτυχώς για την Ένταξη των Μεταναστών»**, Αθήνα.
- 25/1/2008: Το Γραφείο του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου στην Ελλάδα και η «Ευρωπαϊκή Κίνηση» συνδιοργάνωσαν εκδήλωση-διάλογο με τους πολίτες με θέμα **«Οι προτεραιότητες της Σλοβενικής Προεδρίας στο Συμβούλιο Υπουργών της Ευρωπαϊκής Ένωσης»**. Η εκδήλωση αυτή αποτελεί μέρος της σειράς δράσεων «Μιλάμε για την Ευρώπη» και αποσκοπεί στην ενημέρωση των πολιτών σχετικά με το πρόγραμμα και τις πολιτικές προτεραιότητες της Σλοβενικής Προεδρίας στο Συμβούλιο των Υπουργών της Ε.Ε. για το Α' εξάμηνο του 2008. Ομιλητές: Ρόδη Κράτσα-Τσαγκαροπούλου (Αντιπρόεδρος του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου), Σταύρος Λαμπρινίδης (επικεφαλής των ευρωβουλευτών του ΠΑΣΟΚ) και Μαργαρίτης Σχοινάς (ευρωβουλευτής), Αθήνα.
- 29/01/2008: Η ΓΣΕΕ (συγκεκριμένα το ΙΝΕ και το ΚΑΝΕΠ) διοργάνωσε Συνέδριο με θέμα **«Φτώχεια, εκπαίδευση και κοινωνικές ανισότητες την εποχή της παγκοσμιοποίησης»**, με την ευκαιρία της συμπλήρωσης 90 χρόνων από την ίδρυσή της. Το Συνέδριο κινήθηκε σε τρεις θεματικές ενότητες: Φτώχεια, Μετανάστευση και Εκπαιδευτικές Ανισότητες, Εκπαίδευση Δια Βίου Μάθηση και Κοινωνικές Ανισότητες, Κεφάλαιο, Εργασία και Κράτος στην Παγκοσμιοποίηση. Οι ομιλητές ήταν επιστήμονες από ελληνικά πανεπιστημιακά ιδρύματα αλλά και ιδρύματα της Αγγλίας και της Αμερικής, Αθήνα.

ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΚΑΙ ΚΕΙΜΕΝΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΤΟΥ ΕΕΕΠ

1. ΕΚΔΟΣΕΙΣ

- **Δούση, Εμμανουέλα**, Η κοινοτική περιβάλλοντος και η επίδρασή της στην περίπτωση της Ελλάδας, Παπαζήσης, Αθήνα 2002
- **Ανδρέου, Γιώργος**, Συνοχή και διαρθρωτική πολιτική στην Ευρωπαϊκή Ένωση, Παπαζήσης, Αθήνα 2002
- **Μπότσιου, Κων/να**, Μεταξύ ΝΑΤΟ και ΕΟΚ. Η Ευρώπη σε αναζήτηση μιας αμυντικής και πολιτικής ένωσης, 1949-1957, Παπαζήσης, Αθήνα 2002,
- **Κουτσιαράς, Νίκος**, Η Λήψη Αποφάσεων σε μια Οικονομική Ένωση. Υποδείξεις με αφετηρία τη σύγχρονη οικονομική θεωρία της πολιτικής, Παπαζήσης, Αθήνα 2003.
- **Κοτσιαρός, Αθανάσιος**, "www.ΠολιτικόΙσλάμ.online.tr" Η ηλεκτρονική παρουσία του Τούρκικου πολιτικού Ισλάμ στο διαδίκτυο, Παπαζήσης, Αθήνα 2004.
- **Κουτσιαράς, Νίκος**, Ποιος ελπίζει ή φοβάται τις Βρυξέλλες; Η ρυθμιστική παρέμβαση της Ε.Ε. στις αγορές εργασίας, Παπαζήσης, Αθήνα 2004.
- **Διαμαντικός, Κωσταντίνος**, Θεωρία και πρακτική της αξιολόγησης Προγραμμάτων, δράσεων και πολιτικών, Παπαζήσης, Αθήνα 2007.
- **Καζάκος, Πάνος**, Αναθεώρηση του συντάγματος και Οικονομία. Δοκίμιο οικονομικής ανάλυσης των συνταγματικών θεσμών, Εκδόσεις Παπαζήση, Αθήνα 2007.
- **Καζάκος, Πάνος**, Στη Μέση του Δρόμου; Η Ελλάδα και η Πρόκληση της Ανταγωνιστικότητας, Εργαστήριο Ευρωπαϊκής Ενοποίησης και Πολιτικής, Μεταμεσονύκτιες Εκδόσεις, Αθήνα 2005.
- **Koutsiaras, Nikos**, Understanding Economic and Monetary Union, Institute of European Integration and Policy, Metamesonykties Ekdoseis, Athens 2005.
- **Διαμαντικός, Κων/νος - Τριαντόπουλος, Χρήστος**, Το Διαδίκτυο στην υπηρεσία της έρευνας, Εκδόσεις Εργαστηρίου Ευρωπαϊκής Ενοποίησης και Πολιτικής, Πανεπιστήμιο Αθηνών, 2006.

2. ΚΕΙΜΕΝΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣΑ. Μέλη ΔΕΠ και Συνεργάτες από άλλα Πανεπιστημιακά Ιδρύματα

- **Καζάκος, Πάνος**, "Στη Μέση του Δρόμου: Η Ελλάδα και η Πρόκληση της Ανταγωνιστικότητας", 2005 στο eeep.pspa.uoa.gr/Met.Ekd.pdf
- **Κουτσιαράς, Νίκος**, "Η στρατηγική της Λισαβόνας και η έκθεση Kok: Μεταξύ ικονομικής σκοπιμότητας και πολιτικής ορθότητας", WP. A02/05, 2005 στο eeep.pspa.uoa.gr/WP-A0205
- **Καζάκος, Πάνος**, "Ανταγωνιστικότητα. Ανάπτυξη και Απασχόληση. Εθνικές δυνατότητες και προτεραιότητες.", WP. A03/04, 2004 στο eeep.pspa.uoa.gr/WP-A0304
- **Λάβδας, Κώστας - Χρυσόχδου, Δημήτρης**, Νέες κατευθύνσεις στη μελέτη της ευρωπαϊκής πολιτείας, WP. A02/06 (2006) στο eeep.pspa.uoa.gr/WP-A0206
- **Διαμαντόπουλος, Χρήστος**, "Διοικητικές αντιλήψεις και Διοικητικά συστήματα: Αγγλοαμερικάνικη και ευρωπαϊκή παράδοση", WP. A01/06, 2006 στο eeep.pspa.uoa.gr/WP-A0106
- **Τζιφάκης, Νικόλαος - Φακιολάς, Ευστάθιος Τ.**, "Οι επιχειρήσεις ειρήνης της Ευρωπαϊκής Ένωσης στα Δυτικά Βαλκάνια", WP. A02/04, 2004 στο eeep.pspa.uoa.gr/WP-A0202
- **Kazakos, Panos**, *After the Constitutional Debacle: What way ahead for the Union?*, IEIP-EKEM (Conf.) 10, στο [eeep.pspa.uoa.gr/IEIP-EKEM\(Conf.\)10.pdf](http://eeep.pspa.uoa.gr/IEIP-EKEM(Conf.)10.pdf)
- **Kazakos, Panos**, *Scenarios for the future of Europe*, WP. A01/05, 2005 στο eeep.pspa.uoa.gr/WP-A0105
- **Koutsiaras, Nikos - Andreou, George**, *Small can be beautiful: The EU budget - and the financial perspectives for 2007-2013*, WP. A01/04, 2004 στο eeep.pspa.uoa.gr/WP-A0104
- **Kazakos, Panos**, *Europeanisation, Public Goals and Group Interests: Convergence Policy in Greece, 1990-2003* στο eeep.pspa.uoa.gr/WEP.pdf
- **Ananiadis, Blanca**, "From Lisbon to Lisbon: Narratives of Social Europe". UACES 37th Annual Conference and 12th Research Conference, WP. A02/07, 2007 στο eeep.pspa.uoa.gr/WP-A0207
- **Diamantopoulos, Christos**, "Thoughts on logical positivism, simon's decision theory and the aristotelian teleology", WP. A01/07, 2007 στο eeep.pspa.uoa.gr/WP-A0107
- **Kaczynski, Piotr Maciej**, "Polish Dilemmas on the New European Union Treaty", Institute of Public Affairs (Warsaw) στο eeep.pspa.uoa.gr/IPA.pdf
- **Taylor, Paul**, *The State of European Integration: a view on the present and future perspective*, IEIP-EKEM (Conf.) 01 στο [eeep.pspa.uoa.gr/IEIP-EKEM\(Conf.\)01](http://eeep.pspa.uoa.gr/IEIP-EKEM(Conf.)01)
- **Manitakis, Antonis**, *The impasses in constitutionalising the EU and the perspective of moving from the shared sovereignty of states to "condominium" of peoples*, IEIP-EKEM (Conf.) 02 στο [eeep.pspa.uoa.gr/IEIP-EKEM\(Conf.\)02](http://eeep.pspa.uoa.gr/IEIP-EKEM(Conf.)02)
- **Trechsel, Alexander**, *The Swiss model: a bonanza for EU studies*, IEIP-EKEM (Conf.) 03, [eeep.pspa.uoa.gr/IEIP-EKEM\(Conf.\)03](http://eeep.pspa.uoa.gr/IEIP-EKEM(Conf.)03)
- **Papadopoulou, Lina**, *Lost in "translation" or, how political visions IEIP-EKEM (Conf.) 04: regarding the future of Europe are "translated" into constitutional arrangements*
- **Kassimatis, George**, *Common cultural roots - The cornerstone of the European Union* IEIP-EKEM (Conf.) 05, στο [eeep.pspa.uoa.gr/IEIP-EKEM\(Conf.\)05.pdf](http://eeep.pspa.uoa.gr/IEIP-EKEM(Conf.)05.pdf)
- **Pagoulatos, George**, *Deepening vs Widening: Revisiting the dilemma*, IEIP-EKEM (Conf.) 06 στο [eeep.pspa.uoa.gr/IEIP-EKEM\(Conf.\)06.pdf](http://eeep.pspa.uoa.gr/IEIP-EKEM(Conf.)06.pdf)

- **Castiglione, Dario**, *Notes on "The role of political identity in European integration"*, IEIP-EKEM (Conf.) 07 στο [eeep.pspa.uoa.gr/IEIP-EKEM\(Conf.\)08.pdf](http://eeep.pspa.uoa.gr/IEIP-EKEM(Conf.)08.pdf)
- **Bellamy, Richard**, *New modes of democracy: Can there be EU Democracy without parties or political representation?* IEIP-EKEM (Conf.) 08 στο [eeep.pspa.uoa.gr/IEIP-EKEM\(Conf.\)08](http://eeep.pspa.uoa.gr/IEIP-EKEM(Conf.)08)
- **Attina, Fulvio**, *Building the Union: an evolutionist interpretation*, IEIP-EKEM (Conf.) 09 στο [eeep.pspa.uoa.gr/IEIP-EKEM\(Conf.\)09.pdf](http://eeep.pspa.uoa.gr/IEIP-EKEM(Conf.)09.pdf)

Β. Ερευνητές και Επιστημονικοί Συνεργάτες Ε.Ε.ΕΠ

- **Σκάλκος, Δημήτρης**, "Από τον Ρεπουμπλικανικό Φιλελευθερισμό στη Δημοκρατία των Ελευθεριών: Μία προσέγγιση ανα-σημασιοδότησης της "φιλελεύθερης σοσιαλδημοκρατίας", WP. B02/07, 2007 στο eeep.pspa.uoa.gr/WP-B0207
- **Παπούλιας, Ευάγγελος**, *Διεθνές και Ευρωπαϊκό πλαίσιο της εθνικής πολιτικής μουσείων. Περιπτωσιολογική μελέτη Αρκαδίας*, WP. B01/07, 2006 στο eeep.pspa.uoa.gr/WP-B0107
- **Διαμαντικός, Κωνσταντίνος**, *Θεωρία και μέθοδοι αξιολόγησης κοινωνικό - οικονομικών παρεμβάσεων*, WP. B05/06, 2006 στο eeep.pspa.uoa.gr/WP-B0506
- **Ματσουκά, Κλεοπάτρα**, *Η ένταξη της Κύπρου στην Ευρωπαϊκή Ένωση: Προβλήματα. Προοπτικές. Προκλήσεις*, WP. B04/06, 2006 στο eeep.pspa.uoa.gr/WP-B0406
- **Μπουρίκος, Δημήτρης**, *Ζητήματα κοινωνικοασφαλιστικής μεταρρύθμισης στην Ελλάδα, Επισημάνσεις και προτεινόμενη βιβλιογραφία*, WP. B03/06, 2006 στο eeep.pspa.uoa.gr/WP-B0306
- **Διαμαντικός, Κωνσταντίνος - Λαμπριώτης, Παναγιώτης**, "Η Αναζήτηση της Ειρήνης στο Αιγαίο: Μια Συνολική Αποτίμηση της Οικοδόμησης Εμπιστοσύνης και Ασφάλειας στις Ελληνοτουρκικές Σχέσεις", WP. B08/04, 2004 στο eeep.pspa.uoa.gr/WP-B0804
- **Μανούζας, Ζήσης**, "Μείωση των ωρών εργασίας: Είναι αποτελεσματικό μέτρο για την αύξηση της απασχόλησης;", WP. B07/04, 2004 στο eeep.pspa.uoa.gr/WP-B0704
- **Σοφού, Στεργούλα**, "Η Αναπτυξιακή Βοήθεια ως μέσο της Κοινής Εξωτερικής Πολιτικής και Πολιτικής Ασφάλειας της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Η Περίπτωση των Δυτικών Βαλκανίων", WP. B06/04, 2004 στο eeep.pspa.uoa.gr/WP-B0604
- **Τραντίδης, Αρης**, "Οικονομικές προεκτάσεις της περιφερειακής ολοκλήρωσης στα Βαλκάνια", WP. B05/04, 2004 στο eeep.pspa.uoa.gr/WP-B504
- **Petrelli, Marina - Vallianatou, Anna**, *The medium-small and big member states: willing enough to draw common positions during the European Convention and IGC debate on CFSP and ESDP?*, WP. B02/06, 2006 στο eeep.pspa.uoa.gr/WP-B206
- **Kotsiaros, Athanasios**, *The change of the Greek foreign policy strategy towards Turkey: the Greek official political discourse*, WP. B01/06, 2006 στο eeep.pspa.uoa.gr/WP-B106
- **Triantidis, Aris**, *Interests, Ideas and Norms: The Strategy of 'Symbiosis' in the European Neighbourhood Policy*, WP. B03/05, 2005 στο eeep.pspa.uoa.gr/WP-B0305
- **Choros, Panagiotis**, *Political Conditionality in the European Neighbourhood Policy: The Case of the Southern Mediterranean* WP. B02/05, 2005 στο eeep.pspa.uoa.gr/WP-B0205
- **Vallianatou, Anna**, *The Iraq crisis: did the fourth EU-Greek Presidency follow a problem solving approach?*, WP. B01/05, 2005 στο eeep.pspa.uoa.gr/WP-B0105
- **Triantafillou, Martha**, *Forecasting conflicts with the use of event data: The Greek-Turkish case of Imia*, WP. B04/04, 2004 στο eeep.pspa.uoa.gr/WP-B0404
- **Frangakis, Nikos - Papayannidis, A.D. - Demiri, Eleni - Vlioras, Evangelos**, *FORNET CFSP Annual Report 2004-Greece*, WP. B03/04, 2004 στο eeep.pspa.uoa.gr/WP-B0304
- **Demiri, Eleni - Vlioras, Evangelos**, *The Greek Contribution to CFSP and Civilian Crisis Management*, WP. B02/04, 2004 στο eeep.pspa.uoa.gr/WP-B0204
- **Andreou, George**, *Regional Policy in Greece Sectoral Case Study The Operational Programme "Competitiveness"*, WP. B01/04, 2004 στο eeep.pspa.uoa.gr/WP-B0104

Κείμενα εργασίας Μονάδα Τουρκίας

- **Τσαπακίδης, Χρήστος**, «Οι Ρωσοτουρκικές Σχέσεις στη Μεταψυχροπολεμική Εποχή: Επαναπροσδιορισμός και Νέες Τάσεις», RUT-WP04/07, 2007 στο <http://eeep.pspa.uoa.gr/RUT-WP04.07.pdf>
- **Kotsiaros, Athanasios**, "Turkish National Elections 2007: Choosing between democracy and authoritarianism", RUT-WP03/07, 2007 στο <http://eeep.pspa.uoa.gr/RUT-WP03.07.pdf>
- **Κοτσιαρός, Αθανάσιος (επ.)**, «Η Ευρωπαϊκή Κοινή Γνώμη και η Τουρκία: Διαπραγμάτευση ενάντια στη θέληση των ευρωπαίων πολιτών;» RUT-WP02/07, 2007 στο <http://eeep.pspa.uoa.gr/RUT-WP02.07.pdf>
- **Τριαντόπουλος, Χρήστος**, «Τουρκική οικονομία: Το τρένο του 2006 θα εκτροχιαστεί το 2007;», (2007) RUT-WP01/07 στο <http://eeep.pspa.uoa.gr/RUT-WP01.07.pdf>